

MAGYAR BARÁT

**XII. PIUSZ PÁPA KÖRLEVELE
AZ EGYHÁZRÓL.
SZENTATYÁNK A ROMOK KÜ-
ZÖTT.** Dr. Vöö Mihályné.
**SZENT LŐRINC BAZILIKÁJÁ-
NAK PUSZTULÁSARÓL** ír
Pálffy Erzsébet grófnő.
**PAPÁK VILÁGTÖRTÉNETI TÁV-
LATBAN.** P. Schrotty Pál
tartományfőnök sorozatos tanulmánya.
NÉPÜNK SZENTÉLYEI:
A máriapócsi kegyhely.
NÉPÜNK AJKARÓL:
Kisasszony és Nagyasszony
költészete.

Zmertych Oszkár, OFM., Dr. Mo-
nostory Elekne, König Kelemen,
OFM., Réthy Apollinárisz, OFM.,
Sos Anyos, OFM. cikkei, Füzes Ist-
van, Kovács Ferenc, Radványi Sán-
dor versei.

**RENDI ÉLET.
GALAMBDÚC. - ÚJ KÖNYVEK.**

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 360 P., félévre 180 P., egyes szám ára 30 fillér.

Csekkszám: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.

A kéziratokat minden hó 25.-ig küldjük a szerkesztőségbe.

Kéziratokat nem őrzünk meg s csak portó mellékelése esetében küldünk vissza.

Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány előjárósága a Magyar Barát szerkesztőségében a következő változásokat rendelte el:

A Magyar Barát szerkesztőségét, s vele a lap szerkesztésének, valamint a ferences kiadványok [Gyöngyösi Ferences Könyvek, A lelki élet ferences mesterei, Magyar Barát „Pax et Bonum!” kiadványai, a Magyar Katolikus Néprajz Füzetei (Kultuszfüzetek)] sajtó alá való rendezésének hivatalát Gyöngyösön hagyta meg. Tehát a Magyar Barát tartalmára vonatkozó cikkek, közlemények, hírek, észrevételek, útbaigazítások, hirdetések, stb. a következő címre tartoznak:

Magyar Barát Szerkesztősége. Gyöngyös, Ferencesek.

Telefonunk száma: 179. Meghívás útján kérjük a szerkesztőt. Üzenetet vagy rendelést első hívásra felvesz a rendház vezetősége.

A Magyar Barát kiadóhivatalát, vagyis a lap küldésével, a megrendelők címének változásával, a könyvek, füzetek, kegyeszerek stb. megrendelésével kapcsolatos ügyeket pedig Vácra helyezte rendi hatóságunk. Aki tehát a Magyar Barátot, a Gyöngyösi Ferences Könyveket, A lelki élet ferences mestereit, a Magyar Katolikus Néprajz Füzeteit (Kultuszfüzeteket), vagy egyéb kiadványainkat szándékozik megvenni, a következő címen rendelje meg:

Magyar Barát Kiadóhivatala. Vác, Ferencesek.

Postafiók: 16. Telefonszám: 134.

A Magyar Barát tábora jóval nagyobb, mint olvasóinak száma. Kultuszfüzeteink és népi mozgalmunk révén 100.000 hívónél is több lélek van velünk összeköttetésben. Ép ezért szeretettel kérjük olvasóinkat, hogy a rendi előjáróságnak ezt az intézkedését szervezőink, munkatársaink, búcsúvezéreink és előimádkozóink körében is terjesszék.

Ha elolvastad,

küldd honvédismerőseidnek a Magyar Barátot!

MAGYAR BARÁT

FERENCES KÖZLÖNY

XXIII. évf. 8. sz. 1943. augusztus 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kintő és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

A romok között imádkozó Szentatya

Dr. Vööné Pécs Mária

Az angyali pásztor, aki hűségesen virraszt nyája mellett a borzalmas viharban és a rábízott népek gyűlölködő családjá fölé szüntelenül könyörög az Úrhoz: — irgalomért, békéért,

Szíve legmélyén érintették az Örök Város bombázásának borzalmait.

És a Szentatya, mihelyt értesült a Tiburtino, Prenestrino és Latino városrészeknek, a San Lorenzo környékének s magának a fonséges bazilikának pusztulásáról: nem várt, nem készülődött, nem késlekedett, hanem tüstént ment, hogy vigasztaljon, fölemeljen, atyaként segítsen...

1940 május 5-e óta (amikor megjelent a S. Maria Sopra Minervában) nem hagyta el a Vatikánt, de most, a gyász és fájdalom napján, *Róma püspöke sietett mélyen sujtott gyermekei köré*... minden udvari kíséret nélkül, csupán Mons. Piov. Balt. Montini helyettes-államtitkár társaságában.

Rohant a Szentatya gépkocsija a borzalmak színtere felé, de az egyre növekvő, hullámozó néptömeg lassításra készítette, mert mindenki közelébe akart férkőzni, hogy lássák a szeretett jó Atyát és hálálkodjanak neki.

A rombolás helyei előtt meg-megállította gépkocsiját, hogy felvilágosítást szerezzen az áldozatokról és a pusztulásról.

Sápadt arcán ott tükröződött a mély fájdalom. Megindító volt a meleg, a teljes együttérzés gyermekeivel! De a sok-sok szegény ember hűséges ragaszkodása mintha pillanatnyilag enyhítette volna nemes szíve fájdalmát.

S amint az Al Verano mellett levő úthoz közeledett, könnyeik és segélykiáltásaik között is örvendezni kezdtek az emberek. A gyász könnyeibe örömkönnnyek vegyültek... Alig lehetett megfékezni a gyermeki szeretet kitérését. Száz meg ezer kar nyúlt feléje, hogy érintsék szent és tiszteletreméltó kezét. Sokan teljes bizalommal fordultak hozzá panaszaikkal, s neki mindenkihez volt néhány gyengéd szava, sőt tüstént volt segítsége is!

Ekkor már híre futott, hogy hová sietett a Szentatya és előkelő személyiségek: Caccia Do-

minioni bíboros, Mons. Troglia, Principe Baghese, a római kormányzó, papok, stb. közeledtek, hogy köszönetet mondjanak Őszentségének ezért a szeretetért, a cselekvő szeretetért.

De az egyszerű nép nem hagyta magát: az elsőséget mindig megtartotta a hálanyilvánításban!

S íme, *odaértek a S. Lorenzo fuori le mura-hoz*, Róma hét bazilikájának egyikéhez. Ez az ősi szentély, koszorús oszlopaival, csodálatos mo-

Guido Reni: Nagymasszonyunk mennybemenetele

zaikjairól, opalszineken fűdő előcsarnokával — ez a pompás bazilika, amely magabazárta a keresztény kegyelet sok kincsét, és IX. Pius pápa koporsóját is —

romhalmaz...

Az angyali pásztor megáll a templom összeomlott előcsarnokával szemben... Még szállong a por- és füstfelleg... Sokan zokognak... És Szent Péter utóda az oszlopok és az oromfalak törmelékei és kövei között térdreborul. Imádkozik.

Athullámszik a lelkeken, a Pásztorén és gyermekién a De Profundis... Az elköltözöttékért, akik előrementek, hogy lekönnyörögjék az Úr irgalmát... az ittlevőkért, és a békéért, az igazságért, az egyetértésért... *Uram, irgalmaz nekünk...*

Mert itt csak Jeremiás próféta sirlalmainak szavaival lehet élni: „hogymegfakult az arany, elváltoztak a színek, széthányattak a szentély kövei...”

Majd fölemelkedett a Szentatya is, néhány szót intézett — égi balszam gyanánt a tömeghez, mondván, hogy még jobban, mint valaha, megérti fájalmukat, és esedezik az Úrhoz, vál-

toztassa lelki és erkölcsi erőkké e mérhetetlen szenvedéseket. És megnyugodva Isten akaratában, a fájdalomtól és szeretettől túlaradó szívvel megáldotta a jelenlevőket, családjukat, a szeretett, drága Várost, s a hazát...

És a romoknak e rögtönzött trónján fölemelkedik Isten szolgáinak angyali szolgálja, olyan kézmozdulattal, amely átfog, átölel, véd, oltalmaz, megáld...

Vérrel és könnyel írt lapjai között a történelemnek, — ez a nap az Egyház történelmének legcsodálatosabb, legragyogóbb lapjai közé kerül...

Mert világosság támadt a sötétségben közel és távol a szeretet atyjának példájától, tettétől.

Szent Péter utóda térdre borulva imádkozott a romok között és fölemelkedve — áldást osztott a szenvedőnek...

Embernek — meg kell szólalnia a lelkiismeretnek egyre erősödve, túl az eget-földet rázó dörrenéseken, robbanásokon.

A hőslékű Pásztor imájának visszhangzania kell egyre erősödve az emberi szívekben... a világban... az egész világban.

Szent Péter utóda imádkozott a romok között!

Kincsgyűjtés.

P. Zmertych Oktáv, O. F. M.

Az emberek az igazgyöngyért lemennek a tenger mélyébe, az aranyért, gyémántért a föld alá. Nem sajnálják az időt, a munkát, a fáradságot, nem riadnak vissza semmi áldozattól, ha anyagi javak megszerzéséről van szó. Pedig a földi kincsek nem tudnak boldoggá tenni és elveszithetjük őket; ha nem előbb, egész bizonyosan a halálunkkor itt kell hagynunk mindent. Csak a kegyelem állapotában, Isten dicsőségére végzett jócselekedeteinket, érdemeinket visszük magunkkal égi hazánkba. Milyen bölcsesség tehát, ha a szükséges anyagi javak megszerzésén kívül minden szabad időnket és erőnket lelki kincsek gyűjtésére fordítjuk. Erre figyelmeztet az Údvözítő is: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol rozsdás és moly megemészti, s hol tolvajok kiássák és ellopják; hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket az égben, hol sem rozsdás, sem moly meg nem emészti, és ahol tolvajok ki nem assák és el nem lopják”. (Mt. 6, 19–20.)

Égi kincsek gyűjtéséhez szükséges a kegyelem-állapot. Akinek a lelkén nem ragyog a megszentelő malaszt hófehér ruhája, annak jócselekedetei nem érdemszerzők. Bár a súlyos bűnben végzett ima, sz. mise-hallgatás, stb. hasznos, mert így könnyebben elnyerhetjük a megtérés kegyelmét, — mégis ez örök élet szempontjából értéktelen. Azt olvassuk a sz. írásban: „Osszam el bár egész vagyonomat a szegények láplálására, és adjam bár át testemet úgy, hogy elégjek: ha szeretetem nincs, (azaz: ha kegyelem állapotában nem vagyok) semmit sem használ nekem”. (Kor. I. 13, 3.) Letörött száraz ághoz hasonló a lélek, ha a bűn által Krisztustól elszakadt, s azért gyümölcsöt nem teremhet addig, míg az Élet Fájába, Krisztusba őszinte bánattal be nincs oltva. Maga az Úr Jézus mondta: „Miként a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, ha nem marad a szőlőtől: úgy ti sem, ha énbennem nem maradtok.”

(Jn. 15, 4.) Mennyire fontos, szükséges, ha érdemeket akarunk szerezni, hogy a sz. gyónással bekapcsolódjunk az isteni áramkörbe. Krisztussal egyesülve végzett minden jó gondolat, szó és tett gazdagítja égi kincseinket. Ő biztosít erről: „Én vagyok a szőlő, ti a szőlővessző. Aki énbennem marad és én őbenne, az bő termést hoz”. (Jn. 15, 5.)

Második kellék: Istennek ajánljuk fel jótettünket. Az Úr Jézus csak azoknak ígér jutalmat, akik Erte, az Ő nevében cselekszenek jót. Azt mondotta: „Aki nektek egy pohár vizet ad inni az én nevemben... nem veszi el jutalmát”. (Mk. 3, 40.) Ez követeli az igazságosság. Melyik munkaadó ad bért a fizetést annak, aki nem neki dolgozik? Egyesek jót tesznek, de nem Isten dicsőségére; munkáik előtt nem tekintenek az égre; jócselekedeteiket nem ajánlják fel kezükkel a jó Istennek; — mondják: Uram! a Te sz. nevedben kezdek mindent; — és azért nem szereznek érdemet. Aki jót tesz azért, hogy anyagi haszna legyen, vagy dicséretet arasson; aki másokon szánalomból, kényszerből, szokásból, hivatásból, felelemből, vagy más természetes indítókából segít, az nem számíthat természetfeletti jutalomra. Csak az gyűjt magának égi kincseket, aki már reggel felajánlja jótetteit Istennek. Nagyon hasznos, ha napközben megújítjuk cselekedeteink előtt jószándékainkat: Mennyei Atyám! A Te dicsőségedre teszem ezt... a jót; Jézus Sz. Szíve! Irántad való szeretetből imádkozom, dolgozom és szenvedek. Így munkád, imád, még közömbös cselekedeteid is: étkezésed, pihenésed, szórakozásod is Isten-dicsőítés, imádság lesz. Minden könnyesepp drágagyönggyé változik, és tündöklően fog majd egykor ragyogni égi koronádon; minden szenvedés: betegség, szegénység, megaláztatás, üldözés hosszú, hegyes, szűró fővise mellett gyönyörű szirpompában örökké illatozó erényvirág nyílik; az Úr Jézus a felebarátaink iránt gyakorolt jót akkor úgy tekinti, mintha neki tettük volna: „Bizony mondom nektek, amit egynek e legkisebb atyámfiai közül tettek, nekem tettétek.” (Mt. 25, 40.)

Június
1944. évi

San Lorenzo fuori le Mura bazilika pusztulása.

Irta: Pálffy Erzsébet grófnő.

Egy tikkasztóan forró augusztusi délután ernyedt csendjében hangzott fel a rádió híradása Rómát bombázták!

A nagy meleg álmosító súllyal nehezedett rám. Közel álltam az elalváshoz, de ez a jelentés úgy hatott rám, mintha korbáccsal húztak volna rajtam végig. Felugrottam. Átsiettem a szomszédszobába a rádiókészülékhez, amely tovább bömbölte: a San Lorenzo-bazilika romokban hever... Őszentsége XII. Pius pápa ott imádkozik a beomlott falak közt és könnyes szemmel imádkozik a súlyosan megbántott kereszténységért, édes hazájáért és szüleiért, akiknek örök nyugalma zavarták meg a szomszédos temetőbe, a Campó Veranóba is becsapott bombák...

Hát mégis bekövetkezett az, amitől titokban féltünk, de mégis a remény aranykódébe burkolóztunk és abban bizakodtunk, az ellenség számára is van „szent”, amit tiszteletben tart és megkímél még a mai borzalmas, ártatlan életeket, kulturát kegyetlenül pusztító háborúban is.

Csalódtunk... Csalódtunk az emberiségbe vetett hitünkben. Újabb leckét kaptunk, hogy a gyűlöletnek nincs határa. Nem áll meg Krisztus földi helytartójának kérése előtt sem, annak a pápának kérése előtt, aki oly pártatlansággal igyekezett megmenteni a békét és oly megrendítő hangon fordult a harcbanálló felekhez, hogy kimélték az ártatlanokat... Nyugat hatalmasai barbárnak bélyegezték Attilát, és hordának a hun seregeket. Pedig erről a „barbárról” azt is feljegyezte a történelem, hogy amikor Nagy Szent Leó pápa kérte, ne dülje fel a szent várost, visszafordította „hordáit” Róma falai alól...

A bombázás óta eltelt napokban Európa ítéletet mondott a merénylet felett, amelynek áldozatul esett Róma hét bazilikájának egyike, a San Lorenzo fuori le Mura is.

Ha kilépünk az Aurelianus-városfal Porta Tiburtináját helyettesítő kapun, a Porta San Lorenzo, a via Tiburtinára jutunk. Ez az ókori nyomokat követő széles, modern út, — amelynek végcélja Tivoli vagy latinul Tibur — vezet a Campo Veranóhoz, a római temetőhöz, amelynek neve a II. században élt tulajdonosára, Sextius Varius Marcellusra emlékeztet. A bejáratot hatalmas fehérmárvány szobrok díszítik, a megszemélyesített Szeretet, Remény és Elmélkedés. De a Róma-járókra ezeknél sokkal maradandóbb benyomást gyakorolnak a már messziről szembetűnő, festői keretet alkotó, égbenyúló sötét ciprusok.

A temetőtől balra, egy hangulatos, csendes téren emelkedik négyzetes harangtornyával, barázdált jónoszlopos előcsarnokkal, gazdag mozaikdíszes homlokzattal Szent Lőrinc diakónusnak a városfalon kívül fekvő bazilikája, a San Lorenzo fuori le Mura.

Nagy Szent Gergely pápa mondotta egyik ünnepi beszédében: „Jeruzsálemet Szent István, Rómát Szent Lőrinc vértanú dicsőítette meg.” Az örök város hálásnak is mutatkozott a kedves, fiatal, spanyolszármazású szerep, II. Sixtus pápa alalmaznaosztója iránt, nyolc templommal adózott emlékeztetének...

Lőrinc a Coelison, egy Cyriaca nevű dúsgazdag matróna házában, — ma Santa Maria Domnica néven — szolgált a szegényeket. II. Sixtus pápa vértanúsága után néhány nappal Valerianus ítélőszéke elé került. A császár parancsára augusztus 10. napján, a 258. évben, vasrostra fektették és alatta tüzet gyújtottak. Lőrinc mosolyogva tűrte a szörnyű kínokat. Fordítsatok meg, — mondta hóhérainak — mert ez a felem már elégett!... Feketére szenesedett holttestét tisztelői Sextius Varius birtokán, amely ebben az időben Cyriaca tulajdona volt, temették el. Ez a ne-

Tiziano:

Kisboldogasszonyunk bemutatása a templomba

mes római matróna már régebben megengedte, hogy az Egyház temetőül használja az Ager Veranust, de a nagy katakombák mellett eltörpült ennek a kis coemteriumnak jelentősége. Vonzóereje Lőrinc sírja lett, s köréje egyre nagyobb számban temelkedtek a keresztények és helyezték nyugalomra az üldözések későbbi áldozatait. Itt pihent meg a feltámadásig Cyriaca, a Valerianus-üldözés alatt vértanúságot szenvedett Severus ppa, Claudius szerpap, Crescentius, akit Lőrinc gyógyított meg vakságából. Romanus katoná, aki résztvett Lőrinc megostorozásában, de mikor látta, hogy angyal törülgeti sebeit, megtért, — a római szennyvízgyűjtőbe, a Cloaca Maximába fojtott Irenaeus és Abundius, az ugyancsak vértanú Triphonia, leánya Cyrilla és Justus ppa.

A milviusi győzelemmel uralomra jutott Konstantin császár 330-ban templomot építtetett Lőrinc sírja fölé. Ezt százöt esztendővel később III. Sixtus megtoldotta egy bazilikával. A kettőt 1216-ban III. Honorius pápa jónévű építész, Vassalletto egyesítette és a bejáratot a mindmáig fennmaradt pompás előcsarnokkal tette értékesebbé. Az előcsarnok belső falaira Paoló mester megfestette Szent Lőrinc és Szent István vértanúk életének egyes jeleneteit. Idekerült az 1048-ban mindössze 23 napig uralkodó II. Damasus és III. Sixtus (432—440) síremléke. A bazilikába vezető kaput két oroszlan őrzi. Az egyik kis gyermeket tart óvatossággal a mancsában. A gyengéket védelmező Egyházat jelképezi. A másik vadkant marcangol halálra. Biztatás, az Egyház győzedelm. skedik minden ellenségén...

A háromhajós bazilika belsejére a márványok és mozaikok csodálatos harmóniában kiteljesedő szépsége jellemző. A mozikpadló és az egykori kőrusből megmaradt két szószek a XIII. század mozaikdíszítő mestereinek, a Cosmatáknak remekműve. A főhajó arany háttérből mozaikszzerűen kiemelkedő freskói a fiatalon elhunyt, nagytehetségű festőművész, Fraccassini munkái. A főhajót a szentélytől elválasztó diadalív a Konstantin-féle templomból maradt meg. A díszét képező mozaikképen a földgömbön ülő Krisztust látjuk és kétoldalt Szent Pétert, Pált, Lőrincet, Istvánt, valamint a bazilika történetében szerepet játszó pápákat. Az antik korintusi oszlopokkal övezett szentély ablakain át vörös-arany színben árad a fény a piramisalakú menyezettel borított pápai oltárra. Alatta, a kriptában, vasrács mögött, közös szarkófágban pihen Szent Lőrinc és István...

A legenda elmondja, hogy Valentinianus császár feleségét, Eudoxiát megszállta a gonosz lélek. A császár tanácsot kért apásától, Byzánc urától, mitévő legyen. Theodosius azt válaszolta, jöjjön Eudoxia Byzáncba. Ha megérinti Szent István vértanú ereklyéit, szabadulni fog a gonosztól. Csakhogy Eudoxia hallani sem akart az utazásról. Azt mondta, hozzák István vértanút Rómába. Hosszú tárgyalások után Pelagius pápa és a két császár közt megegyezés jött létre, mely szerint a bizánciak elhozzák Rómába Szent István ereklyéit és cserébe kapják Szent Lőrinc maradványait. A bizánciak teljesítették is a meg-

állapodás rájuk eső részét. Elhozták a vértanúereklyéket. Pelagius pápa felnyitatta Lőrinc diakonuszarkófágját. Az épenmaradt csontok csodálatosképp félrehúzódtak, mintha helyet akartak volna engedni Istvánnak. Mikor pedig a papok hozzányúltak, hogy kiemeljék, egyik a másik után holtan rogyott össze. Pelagius ezt égi jelnek magyarázta: a vértanúk egymás mellett akarnak pihenni!... Hogy a bizánciak miként fogadták a csodát, hallgass a legenda, csupán annyit jegyez meg fel, hogy a halott papok a pápa imájára életrekeltek. Az átszállítás alkalmával történt csodás gyógyulásokról Szent Agoston emlékezik meg De civitate Dei című munkájában.

A kriptától egy halott feltámasztásával megerősített látomás alapján II. Sándor pápa 1062-ben rendkívüli kiváltsággal ruházta fel. Amint a felirat mondja: ... Ez a föld legnevesebb sírja, ha itt mutatnak be áldozatot az elhunytakért, lelküket Szent Lőrinc érdemeinek erejével kiszabadítja a tisztítóztűből...

Az előcsarnok, a főhajó és a szentély ma romhalmaz. A bombák feldúlták a vértanúk békés álmát és azét a sokat szenvedett pápáét is, akinek sírboltja a szentély mögött húzódik a régi Konstantin-féle templom bejárata helyén.

Ez a sírbolt bizánci stílű, bolthajtásos terem. Raff. Caetano tervei szerint épült. A falak mozaikdíszre és a mozaikképekre az Úr Jézusról, Szent Péter és Pál apostolról, Szent Lőrincről és Istvánról, Assisi Szent Ferencről, Sienai Szent Katalinról és Szent Józseféről, és IX. Pius pápa uralkodásainak legjelentősebb eseményeiről, Lod. Seitz művészetét dicsérik. IX. Pius pápa végrendeletében kívánta, hogy a San Lorenzo Bazilikában temessék el a legnagyobb egyszerűséggel. A költségekre mindössze 2000 lírát irányzott elő. De mikor híre futott, hogy a szabadkőművesek megtámadták a pápa holttestét szállító menetet és a koporsót a Tiberisbe akarták dobni, a felháborodott keresztény világ nagyarányú gyűjtést indított. Méltó sírkápolna építésével akarta kifejezésre juttatni a pápa iránti hódolatát... Közvetlenül a szarkófág fölött széles mozaiksávban megörökítésre került a költségekhez hozzájárult egyesületek, egyházmegyék és családok címere, köztük a magyar Zichy és Esterházy grófi családé...

Amit a szeretet, a kegyelet, a művészet nyelve évszázadokon át márványban és mozaikban kifejezésre juttatott, percek alatt megsemmisítette a galád légitámadás. A lateráni szerződéssel a pápák tulajdonául elismert bazilika a múlté...

Róma, a katolicizmus szíve, belekerült a háború pergőtüzébe. Ki tudja, milyen égő sebeket ejt még rajta?... Nem jó a jövőbe nézni. De nem szabad kétségbeesnünk sem. Imádkozunk!... Sorakozunk mindig több és nagyobb szeretettel a Szentséges Atya köré, aki bevállása szerint most élte át egyik legnehezebb óráját, fűzzük imáinkat az Ő nagy önmegtágadásokkal megszentelt békekönyörgéseivel és bizzunk, hogy az, aki a világot kormányozza, kivethet bennünket a háború sötét, borzalmas éjszakájából a verőfénybe...

Felvétel az egri érseki jogakadémiára. Az egri érseki jogakadémián az 1943—44. tanév 1. szemeszterére szóló beiratkozások 1943. szeptember hó 1-én kezdődnek és 12-én végződnek. Az első ízben iratkozók csak felvételi engedély alapján iratkozhatnak be. A felvételi engedélyt kérő folyamodványokat 2 P-ös okmánybélyeggel ellátva 1943. augusztus 1—31. között kell benyújtani a jogakadémia igazgatóságánál. Szegénysorú és szorgalmas hallgatók 75% -os, 50% -os és 25% -os tandíjkezdményben részesülhetnek. — A jogakadémia menzáján kedvezményes ellátás és olcsó lakás igényelhető. (Felvilágosítást ad: Jogakadémiai Igazgatóság Eger, Liceum.)

szel két másolatot készített. Ezeket ma is megtaláljuk a kassai Szent Erzsébet-templomban és a kisfalusi kápolnában.

A pócsi könnyező szent kép útja Bécsben igazi diadalút volt. Előbb a Favoritának nevezett császári templomba vitték s innen minden nagyobb templomba nyilvános istentiszteletre kitétték.

Ugyanebben az időben állottak szemben a törökek az egyesült keresztény seregek Savoyai Eugén

A kegytemplom belseje.

fővezérsége alatt Zenta vidékén. Amint a hagyomány tartja, Eugén fővezér is hallott a csodálatos pócsi képről. Vallásos lelke előtt felrajzolódott — veszített csata esetén — a keresztény Európa pusztulása, a török seregek pogány dúlásai, a keresztény erkölcsök szörnyű rombolása s ennek nyomán tengernyi bánat és könny. Keresztény nagy lelke önkénytelenül Bécs felé fordult. Annak a képe felé, Aki a magyar földön, rengeteg hadinép tanyáján, Pócson, sűrű könnyeket hullatott. Ezekre a könnyekre kérte Eugén a Magyarok Nagyasszonyát, hogy mentse meg Magyarországot, s vele együtt a keresztény Európát. A török sereg roppant nagy volt, a keresztény kicsi. Emberileg az aránytalan túlerővel szemben csak a keresztény sereg lehetett a vesztes fél. Eugén azonban s vele együtt Bécs, a könnyező Szűz Máriához imádkozott.

A bécsiek 33 napos ájtatosságot tartottak a pócsi képpel. És Isten meghallgatta könyörgésüket: Savoyai Eugén legyőzte a törököt épp akkor, amikor a hosszú ájtatosság alatt a pócsi képet a skót templomban tisztelték, azaz 1697 szeptember 11-én. Nagy volt a bécsiek öröme. A pócsi képet fellobogózva diadalal vitték a Szent István-dómba, Bécs legnagyobb templomába, ahol ma is meglátható a főoltáron. De mivel a főoltár belseje sötét, s e miatt a kép távolról nem látható, a bécsiek szeretete a pócsi kép iránt megtalálta a módját, hogy látásában mindenkor gyönyörködhesse: lemásolták, és az oltárbejárat bal pillérére tették, mely előtt soha ki nem alusznak az apró gyertyák.

A zentai győzelem kieszközlésével s ennek kapcsán az európai keresztény kultúra megmentésével

a pócsi könnyező Szűz Mária-kép befejezte gondviselészerű küldetését Bécsben, mert további könnyezését vagy egyéb csodás hatását ott nem tapasztaltuk. Úgy látszik, hogy a Gondviselés az ő üdvös szándékainak hatásos kifejezésére és minél szélesebb rétegben való terjesztésére a szerény Pócs községet választotta. Ez volt mindig az isteni módszer: csekélyből állítja elő a hatalmast.

A pócsi kegyhely látogatói bizonyára kíváncsiak an kérdezik, honnan származik a pócsi kegykép?

Az egri és kassai okmánytárak alapján kimutatható, hogy Csigri László, mártapócsi bíró 1675-ben festette a képet. Nem tudni mi okból: fogadalomból vagy csupán háza díszítésére készítette. Annyi azonban biztosan kiténik az okmányokból, hogy a képet a helybeli parókusnak, Pap Dánielnek az öccse, Pap István festette hat magyar forintért, amely összeget a rendelő sokalván, a kész képet nem vette át, hanem helyette egy másik pócsi lakos, Hurta Lőrinc vette meg, és a templomnak ajándékozta. Csigri László ekkor súlyos betegségbe esett. A helybeli tanító, Deák Simon emlékeztette a beteget, hogy a betegség bizonyára Isten büntetése lesz, mert fogadalmát nem teljesítette, amikor a megrendelt képet át nem vette, hanem engedte, hogy más vegye meg, mire Csigri újabb fogadalommal kötelezte magát, hogy megfesteti a Szűzanya képét. Ettől az időtől betegsége enyhült, majd teljesen felépült, fogadalmát is teljesítette, s megfestette a Szent Szűz képet. Mi lett ezzel a képpel, nem tudjuk, a híres könnyező kegykép az előbbi lett, amit Hurta Lőrinc vásárolt s ajándékozott a templomnak.

Az érdeklődőnek még egy kérdésére próbálunk kielégítő feleletet adni. Vajon mi okból könnyezett ez a Mária-kép ép ebben az időben? Pócs vidékén ezidőtájt sok volt az orthodox görög (szakadár) lakos. Egy részük már áttért a szent Unióra, azaz görög-katolikus lett, a másik részük pedig még ingadozott. Különösen zavarba hozta őket a svájci (helvét) vallás, amelyet Németországban járt diákok és kereskedők már nagyon elterjesztettek Magyarországon is. Az orthodox görögök közül sokan áttértek az új (svájci református) vallásra, sőt a görög katolikusok közül is sokan hajlandóságot mutattak az áttérésre. Ami nem is csodálható, ha megfontoljuk, hogy ezek nagyon elhanyagolt vallási viszonyok között, őrülte vallási tudatlanságban éltek, másfelől hatalmas uraik már példát mutattak nekik az új vallás felvételére.

Bele is hullott volna a görögség a protestántizmus karjaiba, ha a Gondviselés itt Pócson bele nem nyúl a dolgok természetes folyásába.

És ép ezen a ponton öllik szemünkbe a máriapócsi kegyhely magasztos hivatása, ép az előbb elmondott görög vallási viszonyokból értjük meg, miért könnyezett a Mária-kép Pócson, miért történtek itt a csodák!

A következőtetés egyszerű: a könnyezés, a csodák görög katolikus templomban történtek, tehát az isteni Gondviselés félre nem érthető módon és a leghatásosabb módon szólott minden göröghöz, úgy egyesülthöz, mint nemegyesülthöz, hogy helyük ott van, ahol a Szent Szűz siratja elpártolásukat: a görög katolikus, röviden a *katolikus Egyházban*, mert hiszen a katolikus Egyház latin és görög szertartása (ritusa) nem érinti a hitbeli lényegét. És a görögök megértették az égből adott jelt: pár évtized leforgása alatt mind a katolikus Egyházba tértek, vagy a már bentlévők megerősödtek — a pócsi Szűzanya könyei miatt.

(Folyt. köv.)

Június:
1944. év

A pápák történelmi távlatban

P. Schrotty Pál, O. F. M.

Szent Anaklét Pápa, aki 100-tól 112-ig ült Szent Péter trónján, Athénből jött Rómába. Az örök városban megismerkedett Szent Péterrel, hozzácsatlakozott, prédikációit állandóan hallgatta és hűségesen követve mindenben az Egyház fejét, megkeresztelkedett és maga Szent Péter pappá szentelte.

A kereszténység századainak forrásai egyhangúlag dicsérik buzgóságát és az Egyház liturgikus életének kiépítésére irányuló szüntelen törekvését, és bölcsességét.

Tőle származik az a ma is fennálló rendelet, amely szerint püspököt csak három püspök jelenlétében szabad felszentelni.

Megtiltotta püspököknek és papoknak a hosszú haj viselését, és szigorúan ellenőrizte társadalmi életüket.

Megkövetelte a szentmisén jelenlévőktől, hogy szentáldozáshoz is járuljanak, ha súlyos bűn nem terheli a lelküket.

Különös gondot fordított a vértanuk tiszteletének emelésére. Ezzel kapcsolatban elrendelte, hogy a hitükért meghalt híveket külön helyre temessék a katakombákban, őket a nagy tisztelet minden jelével körülvegyék és közbenjárásukért folyamodjanak úgy az egyes hívek, mint nyilvános istentiszteletek alkalmával az Anyaszentegyház maga is.

Tehát majdnem kétezeréves már az Egyháznak az a felemelő gyakorlata, amellyel a mártírokat rendkívüli tisztelettel és szeretettel körülveszi és hős példájukat bátor utánzásra ajánlja minden hívőnek.

Ő maga is, aki annyira szerette a mártírokat, hősi vértanúhalállal dicsőítette meg Krisztust, 112-ben, Rómában, ahol az apostolfejedelmek sírja mellett pihenve, várja a feltámadás napját.

Utódja a pápai széken. **Szent Evariszt**, pápa és vértanu, szintén Görögországból származott. Rómába Traján császár alatt érkezett. Egy évtizeden át, 112–121-ig irányította nagy bölcseséggel és minden áldozatra kész lelkülettel Szent Péter hajóját.

Működésében első sorban elődiének tartotta szem előtt: az Egyház belső életének kiépítése volt apostoli lelkének állandó gondja.

Megszervezte Szent Cletus, egyik elődiének nyomán, a nagy kiterjedésű, világváros jellegű Rómát szigorú egyházi szempontból is, amennyiben minden városrész élére egy-egy papot állított, akinek feladata volt a hívek keresztény életének gondos megfigyelése és esetleges hitbeli igényeinek készséges kielégítése.

Sokan erre az intézkedésre vezetnek vissza a plébániák keletkezését.

Nagy gonddal és lelkipásztori körültekintéssel hirdette az Isten ígését és kemény szigorral ellenőrizte azt másoknál is. Így elrendelte, hogy a püspök prédikációjánál legalább 7 diakonus legyen jelen, hogy tanuskodják, ha az eretnekek esetleg megtámadnák igazhitűségét.

A házasságnak a templomban való megáldása is tőle veszi eredetét.

Ügyszintén ő vezette be a templomoknak konzekrációját, azaz a püspök által való megáldását.

Elrendelte, hogy minden keresztény házban tartsanak szenteltvizet, amellyel a ház elhagyása és abba való visszatérés alkalmával méghintsek magukat a hívek.

Evariszt utódja a pápai trónon **Szent I. Sándor**

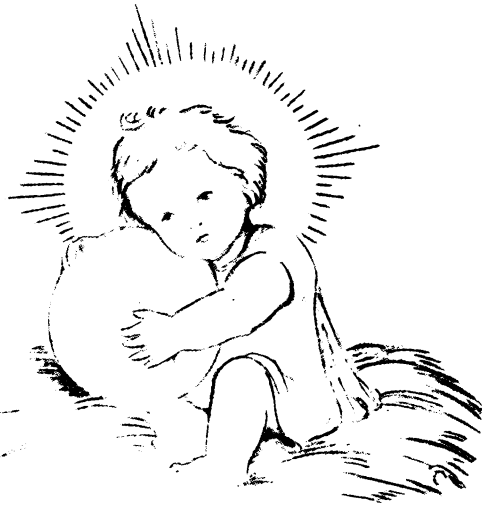
pápa és vértanu lett, aki előkelő római családnak sarja, rendkívüli összeköttetéseit a legmagasabb körökhöz, a kereszténység érdekében hasznosította.

121-től 132-ig kormányozta Krisztus Anyaszentegyházát. A liber Pontificalis, az őskereszténység történetének egyik forrása szerint pontosan: 10 évig, 7 hónapig és 8 napig.

Szent Péter összes utódjai közt, ő volt a legfiatalabb pápa, mert megválasztása alkalmával még nem volt 30 esztendő, egyesek szerint csak 20 éves. Platina, a pápák történetének egyik legnagyobb tekintélye azt mondja róla, hogy I. Sándor pápa korára nézve ugyan fiatal volt, de élete és jelleme az érett férfi minden tulajdonságával ékeskedett. Hihető, mert állítólag a fiatal Plinius és Plutarch, a két klasszikus bölcs, voltak nevelői és nincs okunk kétségbevonni, hogy ezeknek kitűnő munkáját a Szentlélek ne tökéletesítette volna a szentakarató ifjában.

Az ő működése is elsősorban az Egyház belső életére irányult. Szent élete különösen az előkelő világot vonzotta és hatása alatt Hermessel, Róma prefektusával az élen, sokan megkeresztelkedtek.

Az ő uralkodása alatt állította fel Traján csá-

Egyházáért szereti Isten a világot!

szár az ú. n. Traján-oszlopot, amely ma is büszkesége az örök városnak és csodálattal tölt el minden római zarándokot.

A liturgiai életet fejlesztette. Elrendelte, hogy minden pap csak egy misét mondhat naponta.

A vízszentelés felemelő ceremóniája tőle származik; megemlítendő különösen az az intézkedése, hogy a víz romlásának meggátlására sót kell keverni a szenteltvízbe.

Annak emlékére, hogy a Szentírás tanúsága szerint, a keresztben függő Údvözítőnek szívéből vér és riz folyt ki, amikor lándzsával átdöfték, elrendelte, hogy minden pap a szentmisében néhány csepp vizet öntsön a borba, amelyet a szentmise-áldozat bemutatásánál használ.

XII. Piusz pápa főpásztori körlevele az Egyházzal

A pápa személye, magatartása és tevékenysége felé napról-napra fokozottabb figyelemmel és várokozással tekintenek az emberek milliói. A legtöbben tisztelettel és reménykedéssel, de nem kevés azoknak a száma sem, akik gyanakvással és alig leplezett rosszindulattal néznek a Vatikán felé. Ahogy pedig egyesek a pápa magatartását magyarázzák, egyáltalán nem lehet az ő számára kedves és kívánatos. A mai alantas „elpolitizálódás” idején sokak számára nem is könnyű megérteni a Vatikán „politikáját”, azért igyekeznek azt elmagyarázni, lehetőleg a saját önző érdekeiknek megfelelően kihasználni.

A pápa magatartását és állásfoglalását egyesegyedül az Egyház természete és lényegi mivolta határozza meg; az Egyház ez ismerete nélkül tehát nem is érthető meg, legalább is a legmélyebb indítékaiban. Ez a jelen enciklika mai aktualitása és jelentősége. Másik aktualitása is van; ez szomorúbb és sürgető. A pápa egyik karácsonyi üzenetében bizonyos „kereszténységet” az igazi kereszténység „holt álarcának” nevezett. Az igazi kereszténység a krisztusi Egyházban és csakis ott található meg. Csakhogy ennek az igazi Egyháznak mélyebb és valódi ismerete már a saját jöhízemű híveinél is erősebben megfoglyatkozott, sekélyessé és külsőségessé lett. Ezt a katasztrófális veszélyt kívánja a pápa jelen főpásztori tanításával elhárítani és kivédeni.

Az enciklikának három része van. Az első azt fejti ki, hogy az Egyház Krisztusnak misztikus teste; a másik feltárja az Egyház tagjainak kapcsolatát magával Krisztussal; a harmadik végre levonja az első két tanból a gyakorlati következtetéseket.

Az enciklika ilyenformán teljesen a keresztény vallás „benső” ügyét kívánja szolgálni. De éppen ebben van a nagy gyakorlati jelentősége. Mert ezzel biztosíthatja egyedül azt, hogy a kereszténység valóban az „igazság és szeretet lelke legyen, amely még megmenetheti a katasztrófájába zuhanó emberiséget”.

A bevezetésben a Szentatya kijelenti, hogy először a Megváltótól hallottuk azt a tanítást: az Egyház Krisztus misztikus teste. „Arról a gazdagságról szándékozunk beszélni, amelyet Krisztus az Egyháznak adott. Ezt az Egyházat Krisztus tulajdon vérére szerezte. Az Egyház tagjainak töviskoszorús Fejük van”.

Elsősorban azt kell megfontolnunk, hogy az emberi nem Megváltóját épp azok üldözték, rágalmazták és kínozták, akiknek az üdvözítését magára vállalta. Az általa alapított vallási társaság ebben

is hasonlít isteni alapítójához. Nem tagadjuk, sőt Isten iránt érzett hálával elismerjük, hogy ebben a zavaros korban nem kevesen vannak, akik bár Jézus Krisztus nyájától el vannak választva, ma mégis úgy tekintenek az Egyházra, mint az üdvösség egyedüli zálogára. De azt is tudjuk, hogy Isten Egyházát nemcsak azok vetik meg és ócsárolják gögösen és ellenséges érzéssel, akik a keresztény bölcsesség fényét megvetve szánalmasan visszatérnek az őspogány tanokhoz, erkölcsökhöz és intézményekhez. Hanem sok keresztény is gyakran félreismeri, elhanyagolja, sőt csömörrel, ellenszenvvel utasítja vissza az Egyházat, ezeket vagy a tévedések hamis látszata szedte rá, vagy a világ romlottsága szédítette el. Elég okunk van hát arra, hogy lelkiismeretünk szavára hallgatva, és sokak óhajának eleget téve, mindenki szeme elé állítsuk és dicsérjük az Anyaszentegyház szépségét és dicsőségét; hiszen Isten után mindent neki köszönünk.

Reméljük, hogy e tanításunk és buzdításunk a jelen körülmények között bőségesebb gyümölcsöket hoz, érlel meg a hívők számára. Minél inkább elszakadnak az emberek a világ hiúságaitól és főleg a földi dolgok rendetlen szeretetétől, annál alkalmasabbakká lesznek a természetfeletti hititok szemlélésére. Márpedig a földi dolgok család és hívságos volta talán soha oly világosan nem volt észlelhető, mint ma, amikor országok és államok omlanak össze, amikor a tenger mélységeibe roppant értékű vagyonok merülnek alá, amikor a városok falvak és termőföldek romhalmazzá válnak és a föld testvérgyilkossággal szennyeződik be.

De azonkívül még abban is bízunk, hogy amit Jézus Krisztus testéről ki akarunk fejteni, azok számára sem lesz hiábavaló, akik a katolikus Egyháztól el vannak választva. Nemcsak azért reméljük ezt, mert ez utóbbiak jóakarata az Egyház iránt láthatóan napról-napra növekszik; hanem azért is, mert amikor látják, miként kel föl nemzet nemzet ellen, ország ország ellen és miként növekszik szinte a végtelenségig a széthúzás, versengés és gyűlölet; az Egyházra tekintve pedig azt veszik észre, hogy benne minden fajú ember testvéri szövetségben egyesült Krisztussal; akkor bizonyosan meg fogják csodálni ezt a szeretetszövetséget

A titokzatos Krisztus áldozata a szentmise. Jézus Krisztus keresztáldozatának megisméltése.

és az isteni kegyelem sugallatára és ösztönzésére felébred bennük a vágy, hogy ebben az egységben és szeretetben ők is részesüljenek.

Püspökké szentelésünk huszonötödik évében nagy vigasztalással láttuk, hogy míg a gyilkos és tartós háború a népek testvéri közösségét sajnálatosan szétszaggatta, ugyanakkor a világ minden részéből, ahol csak Krisztusban gyermekeink vannak, egységes akarattal és szeretettel gondoltak a közös Atyára, aki mindenkinek gondját és aggodalmát magában hordozva, ily kedvezőtlen időben kormányozza a katolikus Egyház hajóját. Ebben nemcsak a keresztények közösségének csodálatos egységét láttuk bizonyítva, hanem azt is, hogy amint Mi minden fajhoz tartozó népet atyai szívvel szeretünk, aképpen az egymással harcban álló népek katolikusai is úgy tekintenek Jézus Krisztus helytartójára, mint mindannyiuk szeretett atyjára, aki az emberi háborúságok nyugtalan zavargásai fölé emelkedve, teljes részrehajlatlansággal, romlatlan ítéllettel ajánlja és erejéhez képest védi az igazságot, a jogot és a szeretetet.

Ha joggal örülhetünk is az imént mondottaknak, tagadhatatlan azonban, hogy Krisztus misztikus testének tanáról nemcsak azok terjesztenek súlyos tévedéseket, akik az Egyháztól elszakadva élnek, hanem a keresztények közé is belopódnak kevésbé igaz, vagy teljesen téves vélemények, amelyek a híveket az igazság helyes ösvényéről eltérítik. Míg ugyanis az egyik oldalon a hamis racionalizmus még ma is képtelennek tart mindent, ami az emberi értelem felfogóképességét felülmúlja, és az ezzel rokon másik tévedés, amelyet népszerű naturalizmusnak nevezhetünk, az Egyházban nem lát és nem akar más látni, mint jogi és társadalmi kötelekeket; addig a másik oldalon az álmiszticizmus lopózik be észrevétlenül, amely a teremtvények és a teremtő közötti változhatatlan korlátokat el akarja távolítani és ezzel meghamisítja a Szentírást.

Hogy tehát az Egyház szépsége új dicsőségben ragyogjon föl: hogy minél világosabban kitűnjék a hívek kiváló és természetfeletti nemessége, amely abban áll, hogy Krisztus testében a test fejével vannak összeköttetésben; hogy végül ebben a kérdésben a sok tévedésnek teljesen útját álljuk: Isten előtt való érett megfontolás után lelkipásztori kötelességünknek tartjuk, hogy e körlevél által az egész keresztény nyájnak kifejtsük Jézus Krisztus titokzatos testéről és a híveknek ugyanebben a testben az isteni Megváltóval való összekapcsolódásáról szóló tant: ugyanakkor e vigasztaló tanból bizonyos tanulságokat vonjunk le, amelyek segítségével e hittitoknak mélyebb vizsgálata a tökéletességnek bőségesebb gyümölcseit érlelje meg.

Első rész:

Az Egyház Krisztus misztikus teste

E tanról elmélkedve, az apostol szavai jutnak eszünkbe: Amikor elhatalmasodott a bűn, még bőségesebb lett a kegyelem. Mindnyájan a harag fiait lettünk, de az irgalmas Isten úgy szerette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta érte. Elannyira, hogy a kereszten függő Jézus Krisztus nemcsak az örök atya megsértett igazságosságának tett eleget, hanem nekünk, az Ő vérrokonainak, a kegyelmek ki-mondhatatlan bőségét is kiérdemelte. Ő maga közvetlenül is kioszthatta volna az emberi nemnek ezeket a kegyelmeket, de Ő a látható Egyház által akarta ezt megtenni, hogy abban az emberek egye-süljenek és hogy általa mindnyájan közös munkát

fejtsenek ki a megváltás isteni gyümölcseinek a szétszórásában. Amint ugyanis az Isteni Ige a mi emberi természetünket akarta felhasználni, hogy szenvedései és gyötrelmei által az embereket megváltsa, ugyanúgy az Egyházat használja fel a századok folyamán arra, hogy a megkezdett művet tovább folytassa.

Mármost, ha Krisztus igazi Egyházát, a szent katolikus római Egyházat, meg akarjuk határozni és le akarjuk írni, akkor nem találunk nemesebb, kiválóbb és istenibb megjelölést annál, amely az Egyházat Jézus Krisztus misztikus testének nevezi. Ez a meghatározás a Szentírásban és a szentatyák írásaiban oly gyakran kifejtett tanokból következik s azoknak mintegy kivirágása.

Az Egyház „test”

A Szentírás gyakran hirdeti, hogy az Egyház test. Az apostol szerint Krisztus a testnek, az Egyháznak a feje. De ha az Egyház test, akkor egynek és oszthatatlannak kell lennie. De azonkívül láthatónak is kell lennie. Azért az isteni igazságtól eltévelyednek azok, akik az Egyházat úgy képzelik el, hogy az sem el nem érhető, sem nem látható, hanem csak lelki, amely a hitben egymástól elválasztott keresztény közösségeket láthatatlan kötélekkel köti össze.

Az Egyház szerves „hierarchikus” egység. Továbbá, miként a természetben a tagoknak nem akármilyen halmaza alkot testet, hanem szükséges, hogy a testnek szervei legyenek, azaz olyan tagjai,

A titokzatos Krisztus, vagyis az Egyház őrzi, vezeti, tanítja a hívő nyáját a világ végezetéig.

amelyeknek különböző működésük van és célszerű rendszert alkotnak; akként az Egyház is főképp azért mondható testnek, mert célszerűen elrendezett, megfelelően összeillesztett részekből áll és különböző, de kölcsönösen egymásnak megfelelő tagjai vannak. Minden kételyen felül azt kell tartanunk, hogy az első és legfőbb tagok azok, akik ebben a testben szent hatalommal vannak felruházva; mert az isteni Megváltó meghagyásából általuk állandósul Krisztus tanítói, királyi és papi hivatala. De amikor az egyházatyák e testnek tisztaságát, fokozatait, hivatalait, hivatási állapotait, rendjeit és kötelességeit felsorolják, teljes joggal nemcsak azokat tartják szem előtt, akik az egyházi rend szentségét felvették, hanem azokat is, akik az evangéliumi tanácsokat követve, tevékeny életet fejtenek ki az emberek közt, vagy a magánosok csendes életét élik, vagy mind a kettőt sajátos alkotmányuk szerint egybekötik. De szem előtt tartják az egyházatyák azokat is, akik bár a világban élnek, tevékeny buzgósággal az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek szentelik életüket. Végül azokat is,

akiket a tiszta házasság köt össze. Sőt meg kívánjuk jegyezni, hogy főleg a mai körülmények között nagyon tiszteletreméltó, bár gyakran szerény helyet foglalnak el a keresztény közösségekben a családapák, családanyák, keresztapák, keresztanyák és kiváltképp azok a világi emberek, akik az isteni Megváltó országának terjesztésében oly kiválóan támogatják a hierarchikus Egyházat. Ezek számára is fennáll annak lehetősége, hogy Isten segítségével a szentség legmagasabb fokát is elérjék, mely Jézus Krisztus ígérete folytán sohasem fog az Egyházból hiányozni.

Az egyházas élet szükséges szervei: a szentségek. Miként az emberi testnek megvannak az eszközei, amelyek révén gondoskodik a maga életéről, egészségéről, növekedéséről; hasonlóképpen az emberi nem Megváltója is csodálatos módon gondoskodott az ő titokzatos testéről, amikor szentségekkel látta el. Ezek a szentségek a kegyelemnek mintegy szakadatlan fokozatai, a bölcsőtől az utolsó lehelletig támogatják az egyes tagokat és ellátják az egész test szociális szükségleteit.

Szent merészség

Dr. Monostory Elekné

A kislányom osztálytársa emlékkönyvébe rajzol. (Csitri elemisták, már utánózzák a nagyokat.) Nézem: mi készül? Egy kis ház felé angyal tart, piros valamivel a kezében. Aláírás: Ez az angyal elviszi hozzád a kis szívemet.

Csodálatos, milyen bátran rajzol egy gyermek! Mondják neki: rajzoljon lovat! Megcsinálja. Mikulást. Attól se retten meg. Babaszobát, virágos kertet. Elkészül az is. Nagy, öntudatlan merészség vezeti a gyermek ceruzáját. Előtte nincs lehetetlenség. Mindenhöz hozzá mer fogni. *Beleadja egész tudását, s érzi, ezzel mindent megtett.* Ha mégsem sikerül úgy, mint a nagyoknak, az természetes. Mi várható egy kicsi gyerektől? A gyermek egyáltalán nem vár magától semmit. Nem gondol arra, hogy valamire is képes lenne. Csak egyszerűen szereti azt, amit, vagy akit lerajzol. (Minden szépet és jót szeret.) S a szeretet legnagyobb jogcíme a merészségre. Nem fogja semmi-be venni a munkáját az, akit rajzol; nem is ítéli el. Megmenti őt a szeretete, s a viszonzszeretletben való bizalma. Azért a gyermek tervszerűtlenül mintáz. Azt, ami épp eszébe, — mondjuk így, — *szívébe* ölik, a nélkül, hogy számolna a maga erejével. Lesz, ahogy lesz. Leegyszerűsíti a rajzolást. Mintáz, a nélkül, hogy fejtörőket adna fel magának.

A gyermeklélek szintén merész.

Mondják neki főnről: Légy szent, mint a te mennyei Atyád is szent! Hallja e nagy parancsot, — s nekivág. Nem latolgat. Nem méri föl a maga gyöngösgét. (No ugyan semmit érő méricskélés lenne az!) Nézi is, hogy lehetetlenségbe fogott? A gyerektől úgysem várhatnak többet.

Erre a nagyon természetes megállapításra támaszkodva meri feltételezni kis Teréz, hogy Isten igazságossága folytán a *kicsinyek védelemben* fognak részesülni.

Tovább egy lépéssel, a gyermeklélek nem gondolt arra, hogy van-e valamije, tud-e valamit? Egyszerűen megteszi azt, amit az élet elébe hoz.

A kis Soubirou Bernadette látta a Szűzanyát, beszélt vele, de nem tulajdonított ezért semmi fontosságot a saját személyének. Csak mivel meglátta a

Legszébbet, *megszerette.* S attól kezdve az élet egyenlővé vált nála a szeretettel. Élt — szeretett. Eltiltották a jelenés helyétől. A szeretet mégis odavilít. Rendőrök állták útját, összeszidta a plébánosa. Szegény kicsi Bernadette egész testében remegett, s mégse tudott a Szűzanya ellenére tenni. Kereste a Szent Szűz legkisebb óhaját is. Törte kicsi gyerekfejét, hogyan, mivel csalhatna mosolyt a Legtisztább, Legédesebb ajkára.

Később, mikor apáca lett, a jelöltmesternője egyszer megkérdezte tőle:

— Milyen erényt szeretne gyakorolni leginkább?

Kis Bernadette szeme föl villant. Régi vágya tolt az ajkára:

— Rajzolni szeretnék.

... Nem tudta, mi az erény, de régtől gyakorolta. Szeretettből a Szűz kedvéért.

Nem hiába mondják Bernadetteről, hogy úgy fogadta a kegyelmet, mint a játszadozó gyermek a napsugarat. Csupán élt, szeretett. S mert szeretett, — tudtán kívül — a Szent Szűz kedvességét, finomságát, szerénységét mintázta.

A gyermek nem agyal ki magának terveket: így és így fogja szeretni édesanyját. Nem is retteg, hogy szeretete anyjához képest gyöngécske érzelem csupán. Csak ölel, csókol, kedveskedik: szeret. S mert egész énjét átjárja a szeretet, meri magát édesanyja kedveltjének hinni.

Az Úr Jézus, mikor a felnőtteknek is a kis gyermekek útját ajánlotta, tudta jól, hogy minden ember természeténél fogva gyermeklélek. Vagy nem a gyermekek szeretettörvénye uralkodik-e a felnőttek minden tisztán, szép szeretetében is?

Az asszony nem határozza el, hogy ilyen és ilyen módon bizonyítja majd be hitvesének szeretetét. S nem aggodik, hogy vajjon eljut-e a tökéletes hitvesi szeretetre.

Ugyaníly természetes, egyszerű módon szereti az apa gyermekét, barát a barátját. S tegyük hozzá: a *gyermeklélek Istenét.* Csupán él, szeret. S mert a szeretet a törvénye: egyszerű. S mert egyszerű: *merész.*

Kisboldogasszony és Nagyboldogasszony titkának színes leírása

Népünk vallásos költészetében is van helye a képzelet kiegészítő és szemléletes játékának. Szívesen írja le és színezi ki a szent történeteket, illeszt bele a Szentírásban nem is szereplő személyeket és eseményeket. A következő két énekben a Boldogságos Szűz születése és mennybemenetele van ily mozgalmasan és gazdagon bemutatva. A Szent Szűz születése, s általában a Szent Család élettrajza tekintetében igen régi, sokszor az őskereszténység első századából származó, koholt írások bőven teremnek effajta jeleneteket. A nép költészete kapva kap ezeken a javarészt képzelet szülte mozzanatokon.

I.

Szűz Mária születése

Szent Anna házához jertek örömmel,
Ott van, aki minket örömmel tölt el.
Egy kis lány az aranyos bölcsőbe,
Egy virág, Mária a neve.

Gábriel arkangyal leszállt a földre,
Egy rózsalevelet tartva kezébe,
Gyöngyharmattal ez volt rája írva:
A kis lány neve legyen Mária.

És Gábor angyal a bölcsőhöz lépett,
Melyben a gyönyörű kis lány szendergett,
És keresztviz helyett két könnyeseppet
Az alvó kis lány arcára ejtett.

És szelíd bánatos mosolygással
A kis leánykához így szólott az angyal:
Három szál virágot hoztam neked,
Ez fogja példázni életedet.

Itt az ártatlanság szűz lilioma,
Szívemben ez nyílik s nem hervad soha!
Tiszta leszesz, mint az égi angyal,
Es szeplőtlen, mint a mennyei hajnal.

Itt egy piros rózsza telve tövissel,
Mint majd egykor szíved szenvedésekkel
Lelkedet, mely most úgy álmodozik,
Egykor a bánatok összetépik.

Itt egy fehér rózsza, a bánat jele,
Mert mély bánat borul egykor lelkedre,
Mely mint sötét felhő a kék eget,
Úgy borítja az be életedet.

Most pedig aludjál, álmodj szépeket,
Mert égi angyalok őriznek tégedet,
Im, fogadd el angyali csókomat,
Kis ajkaid mosolyra nyílnak.

És az elbűcsúzós angyali csók után,
Szende mosoly nyílik a kis ajkán,
És e mosoly időről-időre,
Reá maradt a kis csecsemőkre.

Mennyei Királyné, kisdéd leánya,
Ml is csókot hintünk szent ajkadra!
Így köszöntünk örömtelt kebelled:
„Üdvözlégy, Mária, százezerszer!” Amen.

II.

Nagyasszony-napra

Örülj, vigadj tisztaságban
Megvirágzott anyaság,
Angyali ártatlanságban
Tündöklő menyasszonyság,
Mária, Mária, egek királynéja,
Bűnösök szószólója.

Körülvéve mai napon
Az angyali sokaság,
Mert megkoronáz téged
A teljes Szentháromság,
Mária, Mária, stb.

Téged, Istennek kedvesét
Az angyalok csodálnak,
Látván szerelmes jegyesét
A mennyei királynak,
Mária, Mária, stb.

Mondván: Jöjj fel, én kedvesem,
Ma megkoronáztatol,
És a királyi trónussal
Mennyben jutalmaztatol,
Mária, Mária, stb.

Az egeknek egeiben
A trombiták zengenek,
Az angyalok énekléssel
Máriának örvendnek,
Mária, Mária, stb.

Mert Mária Szent Flának
Jobb keze felől áll,
A mennyei királynénak
Mind udvarolnak vala,
Mária, Mária, stb.

Atya királyi pálcáját
Kinyújtván köszöntötte,
A Fiú mint édesanyját
Felettébb megtisztelte,
Mária, Mária, stb.

Szentháromság királynéját
A trónusba emelte,
Szentháromság koronáját
Féjére helyeztette,
Mária, Mária, stb.

E napon vett hatalmaddal,
Mária, segíj minket,
A te erős karjaiddal
Oltalmazd életünket,
Mária, Mária, stb.

Hogy háború és dögihalál
Meg ne rontson bennünket,
Végtére az örök halál
Ne eméssze lelkünket,
Mária, Mária, stb.

Mondjunk áldást, hálaadást
A felséges Istennek,
Hogy Mária édesanyját
Rendelte segítségnek,
Mária, Mária, stb.

Aratási ünnepségek

ÍRTA: SÓ S ÁNYOS O. F. M.

A vallásos szokásokban gazdag magyar nép kibeszélhetetlen tisztelettel és áhitattal végzi az aratást. Nem tudja elmondani, de valami imához hasonló érzés az, amikor vasárnap délután az érett búzabúzákat végignézi és a mellette lábatlankodó fiának mondja: „Na, gyerek, holnap aratás lesz.” — S ez a belső áhitatos érzés ki is kívánczolja a lélekből, vallásos szokásokkal veszik körül, valósággal megszentelik az aratást. Sok helyt letérdepelnek és imádsággal kezdik a munkát. Másutt szent énekeket énekelnek, különösbbe az idősebbek. Egy ismerős aratóéneket az aratást az utolsó itelethez hasonlítja, ahol a jó Isten kaszálja le a vetést és szétválasztja a jó búzától a konkolyt. — Aratás végén koszorúkat kötnek, bámulatos ügyességgel és az ereszalja díszei a következő aratásig. Másutt a templom lámpái köré is koszorúkat fonnak. Régen az egyház is hozzájárult az aratás megszenteléséhez. Az aratókoszorúkat, aratókéveket megszentelte a pap. S a hívek az új kenyérből addig nem ettek, amíg a templomban meg nem áldatták, vagy az új lisztből készült szent ostyát magukhoz nem vették.

Ezekből a szent szokásokból valóságos ünnepéllé nőtt az aratási felvonulás (körmenet.) Egy egész napot betölt ünnepi hangulatával, az Isten-áldotta termés örömeivel.

Július hó utolsó vasárnapján tartják ezt a nagy körmenetet. A vasárnap biborosán ünneplő fénye az iskolába látja gyülekezni a falu népet. Imakönyvvel, búzacoszorúkkal, aratószerszámokkal. Nagymise előtt feláll a menet. Élén megy egy legény és egy leány, viszik a új búzából készült kenyeret. Ünneplős menetben kísérik a templomba, hogy a földi kenyér találkozzék az égi kenyérral, a földi öröm a mennyei örömmel. Az új kenyeret hordozó pár után koszorú leányok lépdelnek. Következnek az arató munkások szerszámaikkal. Villognak a búzacoszorú kaszák, nyújtózkodnak a gereblyék, a sarlók pengve verődnek össze. Az ünneplő emberhullám körülgyűrűzi

a templomot. Ott a legtekintélyesebb gazda hálát mond az aratásért. Ahogy elhangzott a beszéd, kihozzák az Oltáriszentséget és körmenetben megkerülik a templomot. Szívhezszóló menete ez a földi és égi Kenyérnek. A következő szentmisén az egész falu hálája és öröme száll a mennyei Atyához a kenyérért.

De ezzel még nem ért véget az aratási ünnepéllé. Délután az iskolában folytatódik. Most szegi meg az arató gazda az új kenyeret. Az összegyűlt nép rákezd a *Hymnus*-ra. Majd az arató gazda, a pap aratási beszédet mondanak. Az iskolások szavalnak az új kenyér előtt. Ezután következik a legszébb pillanat. Az arató gazda oda lép az új kenyérhez késsel kereszt jelet ír a kenyérré, megszegi és kiosztja. Először a falu papjának nyújt belőle egy darabkát, majd a falu előljáróinak s végül az egész népnek. Mindenki tisztelettel nyeli le az új kenyeret, mintha Urunk Testét venné magához, hálát adva Istennek, hogy megadta az új kenyeret, amiért naponta imádkozunk.

Csodálatosan megragadó ebből az ünnepségből két kép: Délelőtt a pap nyújtja a híveknek az égi Kenyeret, délután pedig az arató gazda adja a papnak a földi kenyeret. Milyen lélekbemarkoló kifejezése ez annak, hogy testvérek vagyunk, emberek vagyunk, akik testből és lélekből állunk és éppen ezért kenyérral és Igevel élünk. E kettőt kívánjuk. E kettőre van szükségünk. És azért vagyunk mindannyian testvérek, hogy egymásnak ezt nyujtsuk. A föld népe elővárásolja mindennapi odaadó munkájával a mindennapi kenyeret, a pap pedig, aki odaadta magát Istennek, kielégíti lelkünk vágyait, a hitet és örökkétartó örömeiben reményt ápolja bennünk, amely megédesíti és megengeszteli földi életünk küzdelmeit.

Az aratási felvonulás szereplői és jelképei: az aratókoszorú, aratási szerszámok és a magyar föld legdrágább gyümölcse, a magyar kenyér.

(A gyöngyösi ferences papnövevények gyöngyöshalászi gyűjtéséből.)

Kedves ferences adat a törökvilágból

P. König Kelemen, O. F. M.

Házkutatással járó veszedelmek miatt a törökvilág ferencesei nagyon keveset jegyezhettek fel lelkipásztori, társadalmi és magyar munkásságukról. Rendtörténelmi és általános magyar történelmi szempontból nagy veszteség, hogy a török iga alól való felszabadulás után az akkori idők tartományfőnökei nem iratták le az egyes kolostorok és Páterek törökvilág alatti tevékenységét és áldozatait. Sok esetben a puszta szájhagyományra

Tudjuk, hogy a nagy összecsapás alkalmával mekkora szerepe volt a szegedi kolostornak és lakóinak, P. Nagy Jánosnak és társainak, 1678-ban hallatszottak már hírek a török készülődéseiről. A közbejött oroszországi és lengyelországi háborúk azonban még ideig-óráig kitolták a végső összecsapás idejét.

Fülék várának kapitánya, a törökverő Koháry István II., figyelte és figyeltette a török minden fonto-

Részlet a gyöngyöshalászi aratómenetből. A szentmise előtt körmenetileg viszik a templomba a kenyeret és a koszorúkat.
(A gyöngyösi ferences kispapok néprajzi gyűjtése.)

valyunk utalva. Még szerencse, hogy egyes levéltárakban ráakadunk a ferences tevékenység egy-egy kifejező adatára...

A füleki vár és nagynevű kapitányai történetében búvárkodunk. Elsősorban a két országosnevű *Koháry István* füleki várkapitány élettörténetét kutatjuk. Amikor férfiágon kihalt a Koháry-család, leányágon a Coburg-család tulajdonába került a Koháry-birtok. Természetesen a nagymúltú család levéltára is. Ez a levéltár ma Coburg Fülöp Jozsiás herceg Ofensége tulajdona. A Fenséges Herceg ur nagy szíveséggel adott engedélyt a levéltárban való kutatásra. Elismeréssel kell említenünk, hogy mind a Koháry-, mind a Coburg-család tiszteltreméltó gondossággal őriztet meg mindent, ami családjuk multjával, gazdasági, magán- és társadalmi életével kapcsolatban állott. Az ember a levéltárban szinte érzi a Balassa Juditok (Koháry István I. felesége) és a nagy Koháryak gondos kezét. A legalább százezernyi akta és level rengetegében rövid idő alatt is szép anyagot gyűjthetünk össze tárgykönyvre vonatkozólag. Itt-ott természetesen ferences kapcsolatokra is találtunk. A történelemből is ismert nagynevű egyénekre, akik a Koháryakkal levelezésben állottak, s akik közül nem egy a Koháry-családnál házi káplánként is szerepelt.

A jelen esetben P. *Kecskeméti Gellert* kedves levelet közöljük, melyet szegedi házfőnök korában írt Koháry István II.-nek 1678-ban.

Megjegyezzük, *Kecskeméti Gellert* élete különleges értéket a levélnek. Rendi történelmünkben ez a nagy nevet kivívott egyén 1662-ben a Szecsényt elfoglaló török elől (ahol akkor klerikus volt) Gyöngyöstre menekült, 1676-ban homonnai házfőnök korában a protestáns kerucok társaival együtt lóhoz kötötték, s együtt kellett szaladniuk a lovakkal. Különböző kolostorokban volt házfőnök, majd rendtartományos és tartományfőnök, mignem áldozatokkal telj életében szerzett sok betegségét hosszú éveken át esedős turelemmel elviselve 1705-ben Füleken (ahol utolsókilenc esztendejét töltötte) a szentség hírében halt meg.

1678-ban a híres szegedi kolostor házfőnöke volt. Ebben az időben indult már el a háttérben az előkészület a kereszténység és török közötti élethalálharcra.

sabb mozdulatát. S hogy bizonyosságot szerezzen a török nagyarányú készülődéséről és hozzá érkezett hírekről, százszázalékig megbízható emberét, a kecskeméti bíró bizta meg a híradás-szerzéssel.

Erről számol be éppen *Kecskeméti Gellert* házfőnök levele, melyet Koháry Istvánnak írt, s melyet a nevezett család levéltárában találunk. A levél szó szerinti szövege a következő:

Spectabilis ac Magnifice Dom. D. Patrone Gratio-sissime.

Mea semper religiosa obsequia.

Véven ez elmúlt napokban *Kecskeméti bíró* uram levelét, melyben írja ő kegyelme, hogy Nagyságod erősen parancsolta légyen, menjenek végére bizonyos emberek által, hahogy az török csináltat-e az Dunán hidat Nándorfehérvárnak vagy sem? s micsoda hírek follyanak ott. Bíró uram tudván, hogy annak jobb mód nincsen végbenvitelire, mint az szegedi Páterek által, az kik az dalmatáktól megtudhatják.¹ Ehhez képest mint az ő kegyelme instantiájára, leginkább Nagyságodhoz való igaz kötelességemtől viseltetvén,² én titkon az szegedi katolikus dalmaták közül, akik princípálisok, kettőt behívtam az klostomba ezen dolgok felől, akik is mostan érkeztenek csak onnét. Ezek ad consciantiam fateálják,³ semmi sincsen az dologban, hogy hidat csináltatna az török, hanem minden erejét az muszkára fordítja. Ez esztendőben nem is kell tartani tőlük, hanem ha más esztendőre inditanának valamit. Egyéb iránt is Nagyságod nyugodt elmével légyen, ha mit olyast hallok, vagy értek itt e tájon, az Nagyságod régi, igaz jó akarata is arra viszen, hogy mentől hamarább hírré tegyem, el nem mulatom (mulasztom), míg itten lakom. Nagyságod pediglen, ha valamit találna is írnia, csak kecskeméti bíró uram kezében kell szolgáltatni, mivel most is nem mertem csak ezen levelet is más minden emberre bizni, hanem *Kecskeméti* uram. Tudja Nagyságod, törökös földön lakom, szívet senkinek sem tudhatom.

¹ A dalmátok alatt bizonyára bunyevácokat kell érteni.

² P. *Gellert* 1672-ben füleki házfőnök volt, s azóta személyes tisztelet és szeretet kapcsolta össze Koháryval.

³ Lelkiismeretesen vallják.

in renquo Spectab. ac Magnif. D. V. bene valere desiderans, maneo Ejusdem Spect. ac Magn. D. V. humillimus semper servus et capellanus

Raptissime 15 Julii 1678.

Fr. Gerardus Kecskeméti
quard. Szegediensis.⁴

A kedves levél betekintést nyújt a törökvilág ferencesei lelki világába. Külön kiemeljük a levél egy-némely részét.

Koháry István Kecskemét város földesura volt, s ezért bizvást parancsolhatott rá a bíróra, hogy a megbízatásnak eleget tegyen. A bíró uram szempontjából a szegedi barátokhoz való fordulás jelenthette a dolog könnyebb végének a keresését, de úgy véljük, hogy sokkal inkább jelenti azt, hogy mekkora bizalommal viseltetett a szegedi ferences barátok magyar érzése és hírszerzése iránt. Koháry nyugodt lehetett: ferences

⁴ Koháry—Coberg családi levéltár: Acta non registrata nr. 16874.

„barátai” siettek értésére adni (hírré tenni) a török mozdulatait...

Ilyen hírszerzés és továbbadás természetesen halál-büntetéssel járó kockázatot jelentett. Kecskeméti Gellért Páter a tapasztalat okosságára és óvatosságára intette. Utódai hasonló hírszolgálatáról a török tudomást szerzett, s ha nem is voltak a töröknek kész bizonyítékai, rettentően megkínóztatta őket. Gellért szegedi quardián, hogy száz százalékig biztos legyen hírszerzésének közvetítésében, elgyalogolt Kecskemétre, ott írta meg levelét és küldte el Koháry emberével Fülekre. Milyen sokat fejeznek ki Gellért Páter szavai: „Törökös földön lakom, szívét senkinek sem tudhatom”. Mennyi kémmel, megvesztegetett egyénnel voltak körülvéve a ferencesek a másfél évszázados török iga vége felé, amikor a hódoltsági magyarság már-már elvesztette a felszabadulásba vetett reményességét. A Gellért Páternek és társainak mennyi áldozatába és munkájába került helyükön őrt állani és a keresztény és magyar ügyet megmenteni!

BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSSÁGUNK.

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

Az elégedetlenséget nemcsak a szegénység és a betegség állapota váltja ki úgy a családban, mint a társadalomban, hanem a gyermekek. Ha szép számmal vannak, ez gondot, áldozatot jelent s legtöbbször leszegényedést von maga után, mert azok fenntartása, táplálása, ruházása, taníttatása sokba kerül. Hátha még beüt közéjük a betegség, ez zúzott a szülőkre nagy nyomorúságot és gondoskodást. Azért irtóznak ma már szegény-gazdag egyaránt a jó Isten képmásától, a gyermektől, legjobb esetben legfeljebb egy-kettőtől untig megelégednek. Most már megértem a pogány lelkületet, mely a nyomorék és beteg gyermeket veszni—pusztulni engedte, merthát nem életképes, vele csak folytonos nyűg és küzködés lenne.

Jött az áldott Krisztus, ki magához hívta és ölelte a gyermeket: s a betegjét szerette a legjobban, mert az szorult reá leginkább a gyöngédségre. „Engedjétek hozzám jönni a kis lelköket, mert ilyeneké a mennyek országa!” — hangoztatta. Mikor tanítványai az elsősről vitakoztak, egy gyermeket állít a közepre s ennek a lelkületére hívja fel a figyelmet: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermek, nem mentek be a mennyek országába”. Krisztus adta meg a gyermeknek az igazi értékét, azóta a kereszténység e szellemben jár el, mikor őket pártfogásba veszi, lelenchézkat, nevelőint zeteket, sőt javítót is állít fel részükre, mert nem veszi el türelmét, hogy még a vadonból is jó embert faragjon, mert a mentő körülményeket is tekintetbe veszi. Miként a beteg testüket gyermekkorházakban gyógyítja, úgy az elferdült lelküket is gondos kezelés alá veszi. Az Isten képmásán esett foltokat igyekszik nagy-nagy szeretettel eltüntetni.

Mintha Krisztus után ez a lángoló gyermekszereget hűve engedett volna, a rajongó gondoskodás alább hagyott volna. Szent Ferenc megértő szíve, Krisztus ügyeire rezonáló lelke azonnal munkába állott s a gyermekeket meleg szeretettel vette körül s világi rendje életbeléptetésével a gyermekek keretét a szent család szellemével akarta megtölteni, annak boldog mag slatára öhajította felemelni. Nem szándékozta a gyermekeket megfosztani szüleiktől, sőt a gyermekeknek visszaadta a szülőket. A terciárius hitvértársak a legnagyobb kincsnek tekintik a gyermeket; Isten áldásának nézik; mint aranykapsot tisztelik, mely őket velök összeköti; ar ny ildnak tartják, mely az eget a földdel összekapcsolja. A beteg gyermeket pedig odaadó szeretettel ápolják s minden áldozattal meggyógyításán fáradoznak. Gyermkekkel foglalkozva gyermekded lelkületűvé válnak ők is.

Szent Ferenc világi rendjébe népes, soktagú családok illeszkednek be, itt nem ismerik az egykét-kettőcskét, nem félnek a gyermekáldástól, mert azt vallják: ahány gyermek, annyi aranyszál fűzi őket Istenhez. Nem nyűg ű a szemüben, hanem édes testvér, ki szomorúságukban ártatlan kedélyével bearanyozza életüket. Ha egyik gyermek a sok közül meghal, nem vigasztalhatatlanok, mert jut is, marad is és kiténtetteknek érzik magukat, mert Isten

méltónak tartotta őket, hogy családjukból választott ki anyagalt az égnek.

Miként Szent Ferenc szelleme hívta életre az egri Narmát, a szegényápoló Nővéreket, ugyancsak ez léptette akcióba az iskolákat, a pécsi s a többi gyermekkereteket, hol Isten szemefényét nevelik, ápolják, tanítják, komolyan és derűs, játszi kedvvel, a boldog életre. Ez a ferences szeretet simítja el a szülők arcán az elégedetlenség durva és kúszált vonásait.

P. Réthy Apollinár O. F. M.

Faluvezető.

Láttál-e viharban küzdő fákat?
S láttál-e tövében virággalántákat?
Meghúzódva, félőn fölfelé tekintve?

Anikor a fákat dühösen tépkedte,
Üstökét megrázta, kezét kettétörte,
„Minek az Óriás, sokkal jobb a törpe!”

S alig hogy az imént két éjsze tört le,
Leccapott a vilám, „megfojtom örökre,
Hogy ne álljon ellen, ha út a szél ökle!”

Láttál-e tyúkanyót sikolva hörögni,
Csirkéket rohanni, anyjuk mellé bújni,
Mikor a héja kezd vijjogva körözni?

Figyelted az anyát, kicsinyét mint félti?
Készen a támadó rút szemét kilépni,
Életével védni, mert csak őket félti.

Láttál-e vezetőt népe között élni,
Csak népéért élni, drága jó testvérem,
Láttál-e te ilyet, századszor is kérden?

Láttál-e vezetőt népével szenvedni?
Könnyezve küzködni, gondoktól roskadni,
Amikor más pihen, teéted dolgozni?

Magasztos hivatás, köves, rögös pályja,
Feltöri a lábát, ki e pályát járja,
Mégis erre lépek, szeretem a népet.

Füzes István.

Beszámoló a Szent Ferenc Harmadrend sádsi csoportjának 1942. évi működéséről: Szeretettel köszöntöm ft. Lelkivezető Urunkat, kedves rendi testvéreinket és a kedves vendégeket.

Mult év januárjában tartottuk meg uroló évi közgyűlésünket, melyen ft. Lelkivezetőnk, miután a beszámolót felolvastuk, megelégedését fejezte ki és buzdított, hogy igyekezzünk mindig minél több lelkiert gyűjteni magunkban és a szeretet szellemében jópéldával előjárni mindenütt. Februárban a kellemetlen havazás és hideg miatt elmaradt a havi gyűlésünk, de közlünk két rendi nővérünk Gúszal Agostonné és Vicsé Józsefné igen szép és hasznos munkát végeztek. Házivászon fehérneműt és tűrülközöket gyűjtöttek a pécsi hadikórház számára. Márciusi gyűlésünkön Jézus szenvedéseiről és a keresztútjárásról kaptunk bővebb tanítást. Áprilisi gyűlésünk jelszava: legyetek hűek még a kicsinyben is. Erről tartott magyarázatot ft. Lelkivezetőnk. Májusi és júniusi gyűlésünkön ft. Lelkivezetőnk ismertette velünk templomunk berendezését és bútorzatát. Júliusi gyűlésünkön tudtuk meg Réz Marián vizitátor atyánk látogatását. Augusztusi gyűlésünk lelkiolvásománya volt, hogy először ismerjük meg házunk táját és igyekezzünk azt testileg-lelkileg rendben tartani. Szeptemberben folytatva az előző havi lelki tanítást a testi-lelki rendbentartásról beszélt Lelkivezetőnk. Vigyázzunk otthonunkra, a ránk bízott lelkekre, hogy ne járjanak úgy mint Pilátus, akit figyelmeztetett ugyan a felesége, hogy ne bántsa az igazat, mégis, mert gyáva volt, nem mert kiállni mellette. Ne engedjük, hogy családunkból valaki Pilátus módjára megtagadja az Urat. Igyekezzünk jó példával, szép szóval odahatni ahol arra szükség van. Imádkozzunk sokat azokért a lelkekért, akiket ránk bízott az Isten s akikért mi számadással tartozunk. Októberben ft. Lelkivezetőnk felhívta figyelmünket, hogy a Szűz Anya a kedves hónapja, a n szünjünk meg a rózsafüzért imádkozni. Novemberi lelkiolvásományt a Magyar Barát című folyóirattól vettük, mely az alázatosságról szól. Szent Ferenc Atyánk kedv s erényéről, melyet oly szívesen gyakorolt s nekünk is gyakorolnunk kell. Decemberi gyűlésünkön ismertette szent Rendalapítónk életét. Ezenkívül, mivel gyűlésünk éppen Luca napjára esett, bővebben beszélt szent Luciáról is.

Más tevékenységünk: Szikora Erzsébet rendi nővérünk a Szív ujság terjesztője. Hetenkint 70-80 db-ot ad el. Azonkívül Kaszap István ujságot és füzetecskéket terjeszt. Mindnyájan terjesztjük a káromkodás elleni röpcédulákat. Ezeket a szomszédos községekben is kiosztottuk. Mindenféle vallásos füzetecskéket, így: Fájdalmas Szűz Anya tiszteletére, Szent Antal füzeteket, honvéd imakönyveket, rózsafüzéreket adtunk el

és terjesztettünk. A nagyhöjthen minden vasárnap közös keresztút járását végeztünk. A nagyheti lelkigyakorlaton jelen voltunk. Krisztus koporsójához a virágok beszerzésénél és feldíszítésénél segítettünk. A Pünkösöd másnapján tartott szentésgimnáziumon felváltva egész nap jelen voltunk. Délután 3 órakor 1 órai közös imát végeztünk. Szent Péter és Pál ünnepén szintén egy órai közös imát mondtunk és azt Hazánkért és katonáinkért ajánlottuk fel. Megyés püspökünk aranymiséjére lelkicsokrot készítettünk. Egy nagyon szegény özvegyasszonynak két havi lakbérét kifizettük. Két szentmisét mondattunk szent Ferenc Atyánk tiszteletére és a Rózsafüzér Királynéja tiszteletére. Több kilencedet végeztünk Hazánkért és a harctéren szenvedő katonáinkért. Karácsonyra mindegyikünk, akinek módjában állt, egy-egy szegényt ellátott étellel. Templomunk takarításánál többször segítettünk. A Magyar Szentföld javára alamizsnát gyűjtött és küldött két rendi nővérünk: öz. Szabó Mártonné Vázsnok, 128 P 40 fillért, Vince Józsefné Sásd, 75 P 90 fillért. Folyóirataink: Ferences közlöny, vagy Magyar Barát 5 példányban, Isten Dalosai 3 példányban, Magyar Szentföld 100-on felül, Rózsafüzér Királynéja 10 darab.

Eddig tart beszámolómk a multévi munkánkról, melyet Isten nagyobb dicsőségére, édes Hazánk jobb jövőjére ajánlottuk fel. Kérjük a jó Istent, hogy

segítsen meg bennünket ezután is, hogy szent Ferenc Atyánk méltó követői lehessünk.

Oláh István honvéd
1943. január 13.

A Don látóhatár peremén felbukkan a napkorong. Tűzszemével szemlét tart a szendergő magyar tábor felett. A szolgálatos raj őrszemén kívül aligha lát valakit. Pihenni, aludni kívánt minden magyar utász. A vad oroszátmadások, mik érték a magyar vonalat, áll, szilárdan, és a magyar erőn megtör minden támadás, mert inkább meghalni, mint valamit feladni, ez a jelszó.

Ebben a hősi küzdelemben esett el az orosz harcmezőn egy szerető férj, egy pótolhatatlan jó „édesapa”, nemkülönben a „Magyar Barát” olvasótáborának egyik tagja. Haza várta Őt a c-átad meleg szentélye, de várták Nógrádsípek község lakói is, mert jó bognármesterük és lelkes építőmunkás volt a falu rendezésében. Özvegye, kis leánya, nem egyedül imádkoznak a „Magyar Hőseért”, hanem sok ezren, kik e lapban nevét olvassák.

A Don mentén elcsendesedett a harci zaj. Magyar sárhantok alatt magyar hősök pihennek és várják a boldog „Feltámadást.”

R. I. P.

Isten Anyja: Mária.

*Te vagy, Te az anyák gyöngye!
Élted tiszta áldozat.
Nem volt kincsöd más a földön:
Csak kit szültél: Szent Fiad.
Csak Erőttel dobbant szived,
Érte sirtad könnyedet.
Élted terhe bármily nagy volt,
Vállad még nem görnyedett.*

*Te vagy, Te a legnagyobb bölcs!
Nem tudással vetsz szelet.
Nem kiáltva állsz ki harcra:
Szived csak hisz és szeret.
És ha kérdik: mi az élet.
Miért e földi szenvedés?
Fiad nevét mondd halkán,
S szemed a keresztre néz.*

Kovács Ferenc.

Radványi Sándor verseiből:

Kisfiam.

*Az én kisfiam hazavár esténként...
Az én aranyos, okos kisfiam:
Apukám, mondjad, hoztál-e valamit?
Látl nézzem csik, a zsebedben mi van?!*

*Boldogan néz rám, — mert nagyon is
Hogy édesapja forrón szereti... [tudja:
Az életem, a boldogságom nekem!...
A mindenem, az én kicsi fiam!
Az életemet, csak Őrte életem,
Mert Ő az én egyetlen reménységem:
Az én okos kis aranyos fiam...*

*Egy kis cukorka minden este akad...
A szívem adom esténként, — neki:*

De mások lennétek!...

*Trónok remegnek meg:
országok megdőlnek...
Tanui vagyunk egy
rettentő időnek...
Férvirágok nyílnak,
Tankok dübörögnek...
Sóhajok sikongnak,
Könnye van a rögnék...*

*Cudar idők járnak,
Reszket a Don-monte...
Vért cipel a Volga.
Gyászt — a naplemente.
Hej, — szűkkeblű nagyok!
Ha odamennétek: —
De másképp tennétek!...*

G A L A M B D Ű C

IFJŰSÁGI ROVAT

Rovatvezető: Dr. Monostory Elekné
Eger, Vécsey-utca 25 szám.

Hol vagy, István király?...

Több, mint kilencszáz évvel ez előtt a pogány magyarság kódos éjtszakaijába belevilágított egy halvány üstökös. Fénye sápadt volt még. Mégis úgy érezte a pogány lélek, hogy ettől a piciny csillagtól félnie kell, mert lángalobbantja, elhamvasztja a pogányságot. Valóban. Vajk, Géza fia, a kis csillag, Istvánban hatalmas üstökössé lett a szent kereszttségben. Ekkor kezdett csak igazán tündökölni, az első magyar király lelke, s vele együtt királyi tekintélye is. Lelke ignis ardens, nagy kohó lett, tele jóakarattal, szeretettel, és nagy, nagy bölcseséggel. Boldognak akarta látni szeretett népét. Azért megkereszteltette a magyarságot.

A lelkiek mellett, alamizsnát osztogató Szent Jobbjá nem szűnt meg segíteni a nyomorgón. „Ha valamit tesztek a legkisebbnek, nekem teszitek”. István király a legkisebbnek is adott Szent Jobbjával, és Istent szolgálta.

Megöregedvén érezte, hogy nincs már sok hátra életéből. Kire hagyja nagy kincsét: a kereszténység virágpompájában álló magyar népet? Imre meghalt már. Koronáját, kardját, nemzetét a legszentebb Szűznek ajánlotta. Őt választotta pátronánkul. S az Istenanya azóta szerető, anyai palástját nyújtja nekünk védelmül minden bajban.

Hálásak vagyunk első szent királyunknak, mert megtanított szeretni felebarátunkat, s megtanított hűséges, gyermeki szívvel szolgálni a Szent Szűzét. Kilencszáz év távlatából is keressük István király szellemét s gyógyító irkét orvosoljuk vele megsebzett szívünket. Hívjuk Őt, s ajkunk nem szűnik meg imádkozni:

Hol vagy István király?
Téged magyar kíván...

Lauly László papnöv., Mohács.

JÓ EJT, JÉZUSKÁM!

Hallgatsz kis Királyom?
Hozzád száll hő imám,
Hálát rebeg ajkam,
Tekints egy kicsit rám!

Feltárom a szívem
Előttem nincs titkom,
Bevallom: nehéz volt
Előre haladnom.

A harc kimerítet,
Bocsásd meg hibám!
Engedj veled lennem,
Aranyos Jézuskám!

Kérem áldásodat,
Vetve már ágyacsukám,
Jó éjt Neked is
Aranyos JÉZUSKÁM!

Kalocsai Mária, Kassa.

HIVATÁS.

Az élet elmúlik,
a percek szaladnak...
Hívott az Isten
rabnak és szabadnak.

Megyek az Istenhez
fel a magas égbe,
egy kicsi cellába:
az Isten ölébe.

Nem sajnálom, Uram,
Töled én a Tavaszt.
Minden Tefeléd hűz,
semmi itt nem maraszt.

Eltemet a halál,
befogad az Élet!
Múlándót örökökkel
soha nem cserélek.

Nincsen semmi vágyam,
Nincsen semmi kincsem.
Megyek egy cellába,
ott trónol az Isten!

Zsinszky László, Budapest.

APÁLY-DAGÁLY.

Néha kiapadok, mint a patak nyáron,
Szívem olyan, mint Alföldünk szél-
Elhagy a müzsa. [fűtta homokja,

Elhagy az ábránd, el az élet.
Ugy érzem már nem is élek,
Ha élek is, ez nem élet.

De ha csak parányi szeretetet látok,
Elönt a vágy, hála, müzsai lángok.
S munkához látok.

Zakolat a szívem, üt, kalapál, kiált.
Tollat ragadok, írnek száz bibliát,
Hadd olvassa minden a szeretet szavát.

Hófehér krétával írok a világra,
Hogy hófehér legyen e fekete tábla,
Minden földi szennyre ítéletem:
[„Máglya!”

Szeretetrázzal telt a lélek-véka.
Ilyen vagyok néha,
S így vagyok néha boldog néma!

Füzes István, Ersekcsanád.

ISTEN-CSODÁLÁS.

Süt a nap... Fehér lepkék úsznak
az aranyos napsugárban. Rózsák il-
latoznak, bimbók feslenek...

Elnézem őket... Be szép vagy, Is-
tenem!... Cikkáznak a csillagok, a
hold ezüstösen mosolyog. A fák sejt-
telmesen zúgnak, s néha egy-egy
csillag lefut az égen.

Elnézem őket... Be csodálatos
vagy, Istenem!... Moziban ülök.
Elöttem forog a vászon. Hatalmas
felhőkarcolóok fölött repülök száza-
val zúgnak a légben.

Amulom őket... Be nagy vagy,
Istenem!... A természet, a technika,
az egész világ Téged dicsér: Te
alkottad.

Lítvay Piroksa, Nagykanizsa.

Dicsőítünk,
magasztalunk,
Királynő!
Drága, jó anyánk,
és nézz le ránk,
és nézz le ránk
Miasszonyunk,
Nagyasszonyunk!

ÚGY SZERETNÉK!...

Úgy szeretnék... kicsiny virág lenni,
Fehér oltárodon megpihenni.
Vágyó dalocskám súgnám ott Feléd,
Parányi szívem gyarló énekét.

Künn most őrvjngő szél tépi a fákat,
Az emberroncok görnyedt vállal jár-
[nak;

Úgy szárnyalnak a gögös jelszavak
S erőszak lett a szabadakarat,
Némán néznek minden szenvedőt,
Bárgyúnak tartják a keresztviselőt.
Es bár titkon, csendben száll imád,
Megmosolyog a saját édesanyád.
Jézusom, ne lásd a torz lelkeket,
Kik nem tükrözik Isten-képedet!
Nézd az illatozó kis virágokat,
Kik Hozzád emelik színpompájukat!

Engedd, hogy én is csöpp virág le-
[gyek;

Ki szívét nyujtva könyörög Neked.
Hófehér Ostya, ó légy ezerszer áldott,
Ovd meg a vesztébe rohanó világot

Bencze Mária, Budapest

A MINDENNAPI KENYÉR.

Az aranyzuhatag áldástosztóan
hullik mindenre. A fák diadalmas
zöldje összeölelkezik a ringó búza
fénylő aranyával. Kíváncsian kan-
dikálnak ki belőle komolykék bár-
sonyos szirmaikkal a búzavirágok,
mellettük vidám, nevetőpiros pipa-
csok nyujtogatják hosszú száraikat.
Dolgos, erős kezek jönnek vidáman
az aratásra. Munka után kibuggyan
a szivekből az öröm, és száll a gon-
dos Atvához. Mindenki megköszöni
az érlelő napsugarat, a föld szom-
júságát oltó esőt, és a mindennapi
kenyeret.

Mecsek Margit.

Milliók költeménye.

Te élsz a mának, s kacagva
jarsz az izzó Föld felett,
ezer gyönyör, ezer ígézet
téged hív és rádnevet,
szemedbe fényt dob, ... és hűz,
s te nem mondasz nemet.
S nem is félsz attól, hogy eltemet?
Te még és nemsokára már
kacagni fogsz a szenteken,
az álmódokon és a tettrekészeken,
a holtökön és a prófétákon is,
s a kispolgári élet minden gyö-
vigyed! [nyőre tiéd.

Zsinszky László Budapest.

Hittel és tudással. Jeles jezsuiták életműve. Szerk. P. Gyenis András S. J. Amit hit, tudás, energia és elszánt akarat tud produkálni, mindaz tündöklően világlik ki azokból az emberábrázolásokból, amelyek a jeles szerkesztő szakavatott szerkesztésében hirdetik egy nagymúltú tanítórind felbecsülhetetlen értékű kultúrérdemeit. Az emberábrázolások festői a legzigorúbb kritikai érzékkel, mély tudással, meggyőző erővel, színes és fordulatossal előadásban érzékeltetik a nagy jezsuiták áldozatos munkáját, amelyben a hit léngleikű apostolai mellett megszólalnak a tudomány rendíthetetlen héroszai is bizonyosságukkal annak, hogy a hit lobogó fáklyája mellett a fegyelmezett munkakészség és felelősségtudat mindig tud nagyot és maradandót alkotni. Xavier szt. Ferenc, Hernath Péter, Szántó István, Káldi György, Claver szt. Péter a vad indiánok apostolainak, a hollandiaknak, Colombiere Boldog Kolos, Germinoi szt. Ferenc, Müller Kristóf, Castiglione József, Sajnovics János, Nonnotte Kolos Ferenc, Fáy Dávid Alajos, Feller X. Ferenc, Klobusiczi Klobusiczy Péter, Roothaan János Fülöp, Hagen János, Czimmermann István és Menyhart László, Komárik István, Plater Károly, Domokos, Gavric Illés, Lippert Ferenc áldamos tevékenységéből tövődik össze az a színes mozaikkép, amelybe a magyar faj méltó képviselői munkásságukkal ugyancsak szín pompás mozaikköveket illesztettek bele. Feltétlen elismerés illeti meg a tudós szerkesztőt, aki munkatársainak harmonikus együttműködéséért méltó emléket állított a jezsuitarend elévülhetetlen kulturmissziójának. *Dr. Benkovich István*

Embernek a ködben. Irta: Ijjas Antal. Egy óceánjáró hajó négy napos életében mesteri kézzel szövi a szerző Forgács György magy. r. filmrendező és Helga Olsen dán hegedűművész nő romantikus szerelmi regényét. A hajó utasai az első világháború után Európából verődnek össze, ferec Amerikába kerüljenek. Annak a kornak tipikus képviselői ők: Thalmayr, a tudós jezsuita, a hírneves amerikai moziszenész, az amerikai milliomosnó bizonytalan existenciájú angol világbjáró udvarlój val, a japán herceg, a hindu maharadza, a szovjetkövet, a francia ujságíró, a kozmopolita zsidó bankár és a kivándorló romániai zsidók fanatikus tömege. Amíg Forgács György és Helga Olsen szerelmi regénye fonódik, amelyből élektárul Bécsnek és Berlinnek az első világháború utáni fékevesztett, nyugópontot nem találó élete, az óceánjáró ködbé kerül és egy tengeralttjáró, amely a Kanadába utazott angol királyt kísérte, letek út rajta.

A hajó munkásszemélyzete fellázad és az ennek nyomán keletkezett pánikban mindenki leveti egyéniségét, csak Thalmayr jezsuita áll sziklaszilárdan hitében megingathatatlanul, hogy az isteni kegyelem fogja megmenteni a hajót és nem a szovjetkövet intézkedése, amellyel

a Sarló nevű szovjetgőzöst rendelte szikratávíró utján az óceánjáró mellé a lázadás leverésére és a hajó megmentésére. Az éles megfigyelések a típusábrázolások valóságos mesterműve a kis regény, amely emelkedett nemes szellemben világít meg eseményeket és Forgács Györgyben a törhetetlen, érvényesülni akaró és érvényesülni tudó magyart művészi ihlettel és nagy írói készséggel ábrázolja. *Dr. Benkovich István*

P. Mandrone Döme S. J. — H. Szenek Olga: Fontold meg!... Korda RT. 1943. 32 lap. Ára — 30 P.

Rövid lelkigyakorlatos elmélkedések. A legfőbb hitgázagokra irányítja figyelmünket. Minden fejezet végén gyakorlati elhatározással és rövidke, közvetlen meleghangú imával. — Olaszországban 2.300.000 példányban forog kézen.

De relatione philosophiae et theologiae in doctorina Sancti Bonaventurae. Irta P. Kovács Tibor minorita. Budapest. 1943. 190 lap.

„Inquietum est cor nostrum“... örök emberi sors: keresni a megoldást, mert kerestetni az emberi belső. Kereste már az ember sokféleképpen, de a megoldás csak egy: az ész és a hit találkozzék az Istenben. Modern ember előtt talán kétszeresen fontos a kérdés: tudni vagy hinni akarjak? Érdeklődésre tarthat számot ez az értekezés, hiszen arról beszél, hogy miképpen vélekedett ebben a kérdésben az, aki mind az elme hőseinek sorában, mind a misztika titokzatos, de nagy bizonyosságot adó mélységében az élen járók között haladt. Erdemes áttanulmányoznia annak ezt a kis értekezést, aki általánosan és jellemző vonásaiban akarja ismerni Szt. Bonaventúrát. Egyszerű, világos nyelvű munka, s eléri célját: elöttünk áll fővonásaiban a teljes Bonaventura: a filozófus és teológus. — sz —

Erdey Ferenc A fatimai Madonna üzenete. 2 részben. Szalézi Művek. Lelki Kultúra Könyvei s. 20. és 21. sz. I. rész 224 l. Ára 2.20 Pengő. II. rész 240 l. Ára 2.30 Pengő.

Korszerűbb tárgyat nem is választhatott volna a szerző. Engesztelés hangja szólal meg a műben. A Szentanya szándéka, hogy mindenki engeszteljen. Ez a fatimai Madonna üzenete is. Megismerkedünk a fatimai jelenésekkel, de ami ennél sokkal fontosabb attól, hogyan kell ezeket lelkiéletünkben kamatoztatnunk, illetőleg megvalósítanunk. A rövidre tagolt fejezetek és a sok alcím könnyűvé teszi a mű megértését. A tartalom lelkigyakorlat alkábjában van feldolgozva. Lelkiolvasmányoknak is nagyon alkalmas és miót elmélkedési kézikönyv nagyon időszerű.

Fr. V. G. O. F. M.

Luigi Morseco: A fatimai Szűz. Szalézi Művek. 124 o.

Finom papi lelkülettel és történelmi hűséggel megírt könyv a Mennyei Királynőjéről, aki Fatimában három kis pásztorgyermeknek megjelent 25 évvel ezelőtt. Vajjon mivel lesz kiengesztelhető szörnyű jelenünkben Isten haragja? — Erre a sorsdöntő kérdésre felel meg ez a könyv. Az Irgalom Anyja lesz az, aki kikönyörögi Istenül a béke kegyelmét, ha lesznek, akik engesztelő szeretettel neki ajánlják életüket. — sz —

A fatimai Szűzanya Szeplőtelen Szívének története. Szalézi Művek 48 o.

Az Úr Jézus Szívének tisztelével kapcsolatosan tisztelnünk kell Édesanyjának Szeplőtelen Szívét is. Ezek a „világ alkotója“nak nagy ájtatossági. A Szűzanya Szívének irántunk égő szeretetét mutatja be ez a kis füzet, a csodárem, La Sallette, Lurdes és Fatima titkain keresztül, hogy a Szeplőtelen Szív iránt szeretettel gyűlvá följánljuk neki életünket.

— sz —

Mi történt Fatimában? Szalézi Művek 47 o.

A Szűzanya fatimai jelenéseinek megérző mozzanatait, figyelmeztető intelmeit gyűjtötte össze történeti hitelességgel ez a könyvecske. Minden őszintén érző katolikusnak kezébe kellene vennie, hogy felgyullassza lelkében az engesztelés szellemét a Cova de Iria-n történt események. — sz —

Dr. Erdey Ferenc: Engesztelő Szentóra. Elmélkedések. Korda. 1943. 130 o.

A Budapesti Egyetemi Templomban végzett engesztelő szentórákat ezekbe csoportba e könyv írója áhítatos nyelven. Nagyon alkalomszerű is ez napjainkban, amikor az egész világnak a Szűzanya Szeplőtelen Szíve által kell kiengesztelni Isten igazságosságát. — sz —

A Fájdalmas Szűz gyöngyösi búcsúját szeptember 19-én tartjuk meg a szokásos pompával és búcsúgyűléssel. Gyűljön össze Fájdalmas Szűzanyánk kegyoltára körül a messze vidék terciárius és katolikus népe és ott könyörgjön egy szívvel-lélekkel, hogy Égi Anyánk eszközljön ki Szent Fiaától szenvedő lelkünknek vigasztalást, hazánkban pedig békét és boldog fel-támadást! — III. rendi nagygyűlést is rendezünk!

Hegedűsné, Patak. Előfizetése 1944. jun. 15-ig rendezve.

ADOMÁNYOK A GYÖNGYÖSI FÁJDALMAS SZŰZANYA ÚJ KEGYOLTÁRA JAVÁRA. Hernádpetri hívek 87.—, Nagyváni hívek 59 15, Szalmateresi hívek 57,50, Nógrádszakali hívek 23,24, Horváth József, Zombor 11,40, Balási Ernőné, Kassa 10.—, K. P. Bpest. 5.—, Fábri M., Győrki 5.—, Özv. Cs. J.-né, Mélykút 5.—, D. A.-né, Szabadka 5.—, Jászdorozsmai hívek 10.—, Újvidéki hívek 68,30, Özv. K. Dezsőné, Gyöngyös 50.—, N. N. 10.—, Karancseszi hívek 12.—, Csikós B. és neje, Jászárokszállás 5.— P. A Gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya jutalmazza meg mindazokat, kik új szentélyét és kegyoltárát építeni segítik! A kegyoltára szánt adományokat mindig a kegyhely csekkjén (Fájdalmas Szűzanya kegyhelye, Gyöngyös, 31.388 sz.) küldjünk. Üres csekklap minden postán kapható 3 fillérért.

A papír- és nyomdaárak emelkedése újabb árakra kényszerített bennünket is. Szeretettel kérjük kedves olvasóinkat fogadják megértéssel új árainkat, a régi buzgalommal keressék fel kiadóhivatalunkat és olvassák könyveinket. A haza itt is nagyobb áldozatokat követel tőlünk!

Assiszi Szent Ferenc tisztelete (elfogyott)
Árpádházi Szent Margit tisztelete (60 fillér)
Fájdalmas Szűzanya tisztelete (60 fillér)
Jézus Szíve tisztelete (60 fillér)
Kis Szent Teréz tisztelete (60 fillér)
Lurdi ájtatosság (60 fillér)
Páduai Szent Antal tisztelete (60 fillér)
Szállást keres a Szent Család (60 fillér)
Szent Erzsébet tisztelete (60 fillér)

A LELKI ÉLET FERENCES MESTEREI:

Szent Bonaventúra: **A lélek útjai Istenhez** (3.50 P.)
 Meyer—Mária földi: **Szent Bonaventúra lelkigyakorlatos vázlatai** (elfogyott)
 Milánói Jakab: **A szeretet zsarátok**. Lelkiélet iskolája (3.50 P.)
 Szent Bonaventúra: **Tökéletesség kis tükre** (3.— P.)
 P. Szedő Dénes: **Philomena** (3.50 P.)
 Szent Bonaventúra: **Beszélgetek a lelkemmel** (3.50 P.)

GYÖNGYÖSI FERENCES KÖNYVEK:

P. König Kelemen: **A keresztény egyházak egysége** (5.— P.)

P. Németh Luciusz: **A ferences rendszabály tökéletessége** (3.80 P.)
 P. Unyi Bernárdin: **A mohácsi ferencesek története** (4.— P.)
 P. dr. Nagy Konstantin: **A magyar katolikus egyház nemzeti zsinata** (4.— P.)
 P. dr. László Ákos: **A ferences iskola természetbölcseleti problémái** (4.— P.)

EGYÉB FERENCES KIADVÁNYOK:

Lantos-Kiss Antal: **Mi inasok.** (5.— P.)
 P. Kiss Szaléz: **Mindent az Istenért!** (3.— P.)
 P. dr. Dám Ince: **Ferences Misszálé** (kötve 4.— P.)
 Majsai—Dám: **Assiszi Szent Ferenc világi (III.) read-jénck vezérkönyve** (2.20 P.)
 Pálffy Erzsébet: **Szent Ferenc szentélyei** (2.20 P.)
 Zadravecz István: **Alverna** (2.20 P.)
 Dezső István: **P. Florentini Teodóz élete és a Keresztes Nővérek társulata** (2.60 P.)
 P. Majsai Mór: **Biztatások a szebb világba** (2.— P.)
 P. Meyer—Unyi: **Ferenc testvér (Szent Ferenc élete és műve)** (Ára 2.20 P.)
 Dr. Monostory Elekné: **Az én igám** (40 keresztúti elmélkedés) (3.— P.)

Magyar Barát kiadóhivatala, VÁC. Postafiók 16.

Irógép!
Számológép!
Szorzó és
összeadó gép!

Kölcsönzés, vétel, csere. eladás.
Nagy raktár új és ujjáépített gépekből

Vajda Zoltán József
 cégénél.

Kispest, Klapka-u. 3/a.
 Telefon: 142—103.

Kedves Olvasóinkért és terjesztőinkért minden hónap első szombatján reggel 7 órakor szentmisét mondunk a Gyöngyösi Fájdalmas Szűzanya kegyeltáránál. Lélekben mindannyian kapcsolódjunk Jézus keresztáldozatába ezen a napon, a egy szívvel, egy lélekkel ostromoljuk a mennyei Atyát bocsánatért, békéért, minden szükségünkért!

HALOTTAINK:

Erdőssy Istvánné, Léva.
 Madarasi Géza, Guta.

Elhunyt előfizetőinkért havonta két szentmisét mutatunk be! Nyugodjanak békében!